

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
1939

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

HELLÉNIS

Revue mensuelle du Conseil National des femmes Héliènes

ΟΡΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ:

Συνδρομή έτησία Δρ. 100
Έξάμηνος » 60
Έξωτερικού έτησία 200
» έξάμηνος » 100
Αιγύπτου γρσ. 40

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ:
Άπλου Δρ. 10
Διπλου » 15
Αι συνδρομαί έρχονται την 1ην Ιανουαρίου και
είναι προπληρωτέαι.

Διεύθυνσις και Γραφεία: Άλεξάνδρου Σούτσου 26

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Με τον καινούριο Χρόνο, υπό Ε.Ρ.—Στήλη
ειρήνης.—Τά χελιδόνια φεύγουν, ποίημα υπό
Άργη Κόρακα.—Διχασμός, ποίημα υπό Μελισ-
σάνθης.—Τά Κάλαντα στα ξένα, υπό Άμαρ.
Δραγούμη.—Η Γυναικεία άμφίεσις ως νοσο-
γόνος παράγων, υπό Α. Πράτσικα.—Οί Καλ-
λικάντζαροι της Σκύρου, υπό Νίκης Πέρδικα.—
Πρωτοχρονιά, ποίημα υπό Ρίτας Μπούμπη-
Παπα.—Η Γαζία ποίημα υπό Καλλ. Λιακάκου.—
Εύχη πρωτοχρονιάτικη στα παιδιά μου, υπό
Λιλής Ιακωβίδου.—Θεατρική κριτική, υπό Κα-
τερ. Κακούρη.—Τό Τραγουδι της Δουλειάς
υπό Έλ. Σιφναίου.—Εκδόσεις.—Καλλιτεχνική
κίνησης, υπό Α.Π.Ρ.—Μουσική κριτική, υπό
Μ.Τ.Μ.—Ειδήσεις.—Μαγειρική.—Πρακτικές Συμ-
βουλές.—Μόδες.

SOMMAIRE:

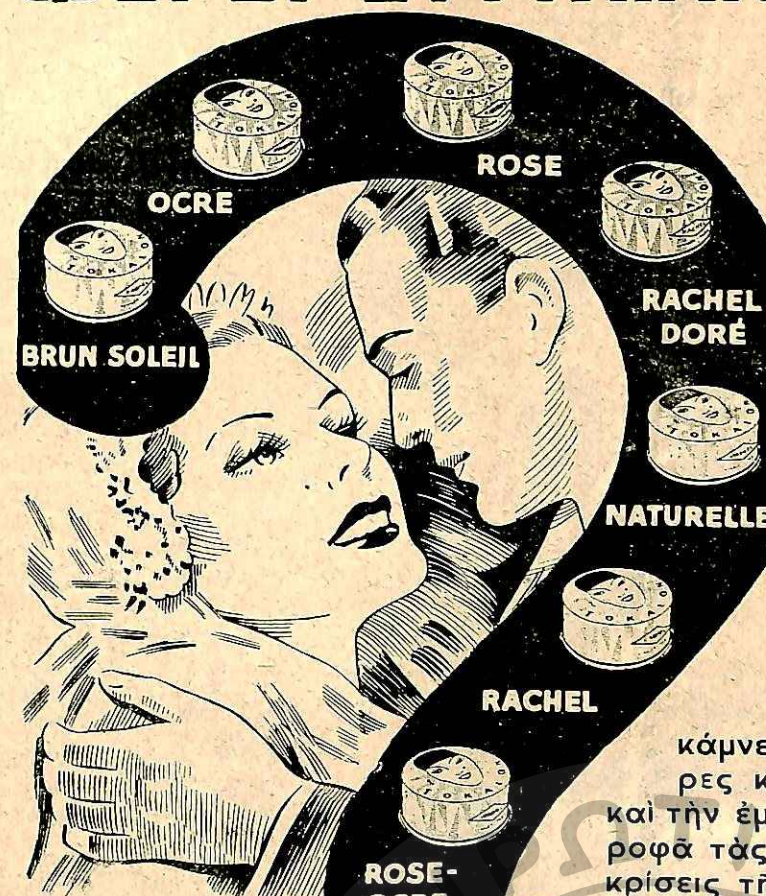
A l'occasion de la nouvelle année.—Co-
lonne de la paix.—Poèmes par A. Coraca,
Melissathe, Rita Pappa, Call. Liakakou,
Lilli Jacobides.—Chat de nouvel an à l'
étranger, par Am. Dragoumi.—Les fac-
teurs antihygiéniques des vêtements fe-
minis, par Dr. A. Pratsicas.—Coutumes
populaires à Shyros, par N. Perdica.—Cri-
tique théâtrale, par Cath. Cacouri.—Le
Chat de la labeur, par H. Sifnéou.—Eti-
dions.—Expositions.—Mouvement musical.
Nouvelles.—Notre cuisine.—Conseils prati-
ques.—Modes.—

Η επί του έξωφύλλου εικόνα παριστάνει χορευτικήν ομάδα από νεαρές Σαμιώτισσες, μās
παρεχωρήθη δέ εύγενώς από την καλλιτέχνηδα κυρίαν Νέλλη.

**Η Έλληνίς εϋχεται στους συν-
εργάτες, στις συνεργάτιδες και στις
άναγνώστριές της εύτυχισμένον τον
καινούριο Χρόνο.**

Έπί της Συντάξεως: ΕΛΕΝΗ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ποίον Χρώμα Σας Φέρει ΕΥΤΥΧΙΑΝ

Ένα άσχημο χρώμα πούδρας
σας δίδει μία άσχημη σκληρή
έμφάνησι «μακιγιαρισμένη» ή
όποια σας κάνει να φαίνεσθε
χρόνια γεροντότερη. Ο μό-
νος τρόπος να εύρετε τὸ ά-
κριβές σας χρώμα είναι να
δοκιμάσητε ένα χρώμα στο
ένα μάγουλο και στο άλλο. Κάμετε
αυτήν την δοκιμήν σήμερα ακόμη με
τά νέα λατρευτά χρώματα της πού-
δρας Τοκαλόν. Όχι πλέον έμφάνι-
σις «μακιγιαρισμένη». Μία πούδρα
πού άφομιούται τόσο τέλεια με την
έπιδερμίδα και άποτελεί ένα μ' αυ-
τήν. Η πούδρα Τοκαλόν είναι άνα-
μεμιγμένη κατὰ ένα τρόπον με την
mousse de creme. Όχι μόνον την

κάμνει να κρατά ώ-
ρες και ώρες αλλά
και την έμποδί ει ν'άπο-
ροφά τās ελαιώδεις έκ-
κρίσεις της έπιδερμίδος.
Την προφυλάττει από του να
γίνη σκληρά άποφεύγει τον
σχηματισμόν των ρυτίδων.
Δοκιμάσατε την μάρκα Το-
καλόν την περίφημη πούδρα
με mousse de creme Παρα-
τηρήσατε όποιαν έκπληκτικήν
βελτίωσιν θά φέρη έντός έλα-
χίστων ήμερών εις την έπιδερ-
μίδα σας. Έάν διστάζετε εις την έκ-
λογήν του χρώματος πού ταιριάζει
καλλίτερα εις την έπιδερμίδα σας,
εύχαρίστως θά σας άποστείλωμεν
έξ σακκίδια διαφόρων χρωμάτων
καθώς και δύο σωληνάκια Κρέμας
Τοκαλόν τροφής διά την έπιδερμί-
δα διά την ήμέρα και την νύκτα.
Άποστείλατέ μας δρχ. 14 διά τὰ έ-
ξοδα άποστολής έμβαλαγίου κλπ.

Α. Π. ΡΕΜΠΟΥΤΖΑΚΟΣ—Πραξιτέλους 42 - Άθήναι

ΜΗΝΥΤΩΡ

Ὁ ἀλάσδατος
βοηδοὶ καὶ συντε-
λεῖται τῇ ἀσφα-
λοῦ ἐπιτυχίᾳ τῶν
γλυκιδμάτων σας

Ζητήσατε ἀπὸ τὸν
Γενικὸν ἀντιπρόσωπον
N.M. ΑΠΕΡΓΗΝ
ΣΟΚΡΑΤΟΥΣ 27
τὸ βιβλίον ζα-
χαροπλαστικῆς **ROYAL**
Προσφερόμενον δωρεάν

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

ΠΡΩΙ ΚΑΙ ΒΡΑΔΥ **OREODONT** ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΚΑΤΙ ΝΕΟΝ

ΠΡΟΪΟΝ ΛΑΜΠΩ

ΚΛΙΝ-ΟΛ

Διὰ τὸν καθαρισμὸν

ΜΑΓΕΙΡΙΚΩΝ ΣΚΕΥΩΝ
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ
ΕΜΑΓΙΕ
ΧΑΛΚΟΥ
ΛΟΥΤΡΩΝ
ΝΙΠΤΗΡΩΝ κ.λ.

Διὰ τὴν συντήρησιν
τῶν παρκέτων σας
χρησιμοποιεῖτε μόνον

ΠΑΡΚΕΤΙΝΗ

IAMBOS

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΓΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΟΡΕΑ ΔΑ. Παπακώστα
ΗΜΕΡΑ 10-2-81
ΛΕΙΒ. 30254

Βαθειές φυσικές σκάνες

...δίδουν στο πρόσωπο μία γοητευτική χάρη και δείχνουν μαλλιά ζγιή και περιποιημένα. Παρόμοια μαλλιά μπορείτε και νείς να αποκτήσετε. Ξεπλύνετε με προσοχή - έπειτα από το λούσιμο - τα μαλλιά σας με "Σεβεκλά", το όποιο τα άποστει- ρώνει και εξουδετερώνει τα αλκαλικά άλατα, τούς κατα- στροφείς των μαλλιών.

● Δύο ειδών Σαμπουάν Τέτ-Νου-

άρ υπάρχουν: το Σαμποντόρ για τα ξαν-

θά και το Σαμποζάν για τα σκούρα,

όπως και το υγρό Σαμπουάν συνδυασμένο με το "Σεβεκλά", γγι-

εινή και οικονομική περιποίησης των μαλλιών. ● Φιάλη Δρχ. 80 και 50.

Ζητήτε από τους κουρείς να λούσουν τα μαλλιά σας με το "ΟΝΑΛΚΑΛΙ" του Τέτ-Νουάρ. Ταχύτης, υγεία και όμορφη.

ΣΑΜΠΟΥΑΝ ΤÊTE-NOIRE

avec cheveclat

ΔΡΧ. 12.50

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤ/ΠΟΣ: ΟΙΚΟΣ Π. Ι. ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ, ΕΡΜΟΥ-ΝΙΚΗΣ 10-ΤΗΛ. 25-739

Άρκει μία ματιά

εις τον πίνακα του Scherk για να βρήτε το σωστό συμπλή- ρωμα της όμορφιάς σας: Την πούδρα και το ρούζ που σας πηγαινεί. Εάν είστε ξανθή, μελαχροινή ή καστανή: Η αϊθήρια πούδρα Mystikum και το κομπάκ Mystikum, που συνδυά- ζονται με το χρώμα του προσώπου, τα μαλλιά και τα μάτια σας, θα δημιουργήσουν μαζί με τον ύποκειμενικό σας τύπο μία όμορφη άρμονική και γοητευτική. Ο πίναξ του Σέρκ εύρι- σκεται εις όλα τα Καταστήματα. Πούδρα Μυστικούμ σε κουτιά των Δραχμών 80.- και 50.- Κομπάκ Μυστικούμ των Δραχμών 40.-

SCHERK

Κραταίνετε
ΗΙΣΕΙΛΑ ή νέα
δημογραφία του
Scherk, διασα-
φίζει τα γοητευ-
τικά αποτελέσματα
δοκιμάστε!

blonde	rouge	orange	corail	citron	corpi	india	rouge	orange	india
natural II	natural III	natural I	natural I	natural I	natural I	natural I	natural I	natural I	natural I
rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose
rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose
rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose
rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose
rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose
rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose
rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose
rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose	rose

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ, 26

ΕΤΟΣ ΙΘ'

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1939

ΑΡΙΘ. Ι

Με τόν καινούριο χρόνο

"Εληξε το 1938, ό χρόνος αυτός, που μās έφερε τόσες συγκινήσεις, τόσα καρ- διοχτύπια. "Ας πάη στο καλό, ας θυθι- σθῇ κι' αυτός στην αιωνιότητα. Θά τόν ένθυμούμεθα ως τόσο μ' έπιείκεια, άφοῦ στο τέλος φάνηκε εὔμενης στην ανθρω- πότητα και δέν τήν έρριξε σ' άλληλο- σπαραγμό.

Θά εἶναι αῤά γε έξ ίσου εὔμενης ό χρό- νος, του όποιου πατοῦμεν ἤδη το πρώτο σκαλοπάτι; Ποιός ξέρει! "Ας έχωμε μ' όλα ταῦτα βαθειά στην ψυχή μας ριζω- μένο τόν πόθο να διατηρηθῇ ἡ εἰρήνη στον κόσμο, και να συνεννοηθοῦν ὅλοι οἱ άνθρωποι καλής θελήσεως, για να τήν στηρίξουν.

Με το χρόνο, που αρχίζει, αἱ εὔχαι μας άπευθύνονται, φυσικά, κατά πρῶ- τον λόγον στην Πατρίδα μας. "Ας εἶ- ναι το 1939 για τήν άγαπημένη Έλλά- δα μας μιá σειρά από εὔτυχισμένες, ἡ- λιόλουστες ἡμέρες, χωρίς σύννεφα, χω- ρις σκιές.

Μά οἱ εὔχες και ἡ συμπόνοια μας πηγαινουν και στις χῶρες, που μαστί- ζονται ακόμα από τόν πόλεμο, στην "Ι- σπανία και στην "Απω "Ανατολή" ὅλη μας ἡ συμπάθεια εἶναι μαζί με τις μη- τέρες, συζύγους, τις αἰδελφές και κόρες, που οἱ δικοἱ τους πολεμοῦν, σκορπίζον- τες τήν ὀρφάνια και τή δυστυχία. "Ο Θεός να δώση να λήξουν σύντομα τα δεινά για τούς ταλαιπωρημένους αν- θρώπους και να ἴδουν ανατελλόμενες κα-

λύτερες ἡμέρες, που θα τούς χαρίσουν πάλιν τῇ χαρᾷ τῆς ζωῆς.

"Ημεῖς δέ οἱ γυναῖκες ας συσφίξωμεν ακόμη στενώτερα τούς δεσμούς, που μās συνδέουν, και ας το διακηρύξωμεν, ὅτι και οἱ πιό εὔτυχισμένες από μās δέν έχουν το δικαίωμα να εῤφυσχάζουν, εῤφ' ὅσον στον κόσμο ὑπάρχουν ακόμα κα- ταπιεζόμενοι και σκλάβοι.

"Ας εξετάσωμεν ὁμως τί ἔφερεν ὁ πα- λῆος χρόνος στις γυναῖκες, εν γένει. "Εν τῷ συνόλω δέν ἄλλαξεν ἡ θέσις μας στο δημόσιο βίό· οἱ περιοριστικοἱ δεσμοἱ εξακολουθοῦν να ὑφίστανται. Δέν ἀνοι- ξαν καινούριες πόρτες, για τήν ἐργα- ζόμενη γυναῖκα, και ἡ ἀνεργία εξακο- λουθεῖ να μαστίζῃ το φύλον μας. Κ' ἔρ- χεται πάλιν ἐπὶ του τάπητος το ζήτημα του ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ. "Εκ τῆς πείρας, που ἀποκομίζομεν κα- θημέρα από τῇ λειτουργία του Γραφεί- ου Εὔρέσεως "Εργασίας του Ε. Σ. Ε., ἤλθαμε στο συμπέρασμα, ὅτι εἶναι με- γίστη ἀνάγκη να ἱδρυθῇ ἕνα τέτοιο γρα- φεῖο για τῇ νεολαία, και εἰδικῶς για τα κορίτσια, που σπουδάζουν και ἀποβλέ- πουν κατόπιν να ἐργασθοῦν. Πόσες δι- κηγορίνες, φιλολογίνες, χημικές, λογί- στριες, καθηγήτριες ξένων γλωσσῶν, μουσικῆς, δακτυλογράφους, νοσοκόμους, ὑπαλλήλους γραφείων κ.λ.π. χρειάζεται ὁ τόπος μας; "Αξίζει τόν κόπο να γίνῃ μιá τέτοια ἔρευνα και να γίνουν γνω- στά τ' ἀποτελέσματα, ὥστε να κατατο-

πισθή ή σπουδάζουσα νεολαία και να εκλέξη επάγγελμα, που θα της εξασφαλίση τις πιο πολλές πιθανότητες επιτυχίας στη βιοπάλη.

Θα ήθέλαμεν όμως το Γραφείον 'Επαγγελματικού Προσανατολισμού να υπεδείκνυε και άλλα επαγγέλματα στις γυναίκες, που είναι αναγκασμένες να εργάζονται για τη συντήρησί τους. Λ. χ. ή κηπουρική και ή ανθοκομία είναι μια δουλειά, που ταιριάζει άπολύτως στη γυναίκα· πλάϊ σ' αυτήν είναι και ή αρχιτεκτονική των κήπων, ένα μάθημα καλλιτεχνικό, που μπορούσε να εισαχθή στις γεωργικές κ' επαγγελματικές σχολές.

Κρίσις υπάρχει στη ραπτική· άπειρες γυναίκες παρουσιάζονται στο Γραφείον Εύρέσεως 'Εργασίας και ζητούν ραπτικήν εργασία. Η προσφορά είναι κ' εδώ ανώτερη από τη ζήτησι, φρονούμεν δέ ότι και αυτό είναι ένα ζήτημα προς μελέτην. Ίδίως οι μητέρες, που καθοδηγούν συνήθως τις σπουδές των κοριτσιών των έπρεπε να είναι κατατοπισμένες σ' αυτά τα προβλήματα. Μία έσφαλμένη απόφασις θα δημιουργήση έναν δυστυχή άνθρωπο, που άποτυγχάνει στη ζωή, ενώ μια σωστή εκλογή θα κάμη μιάν ύπαρξι εύτυχισμένη και χρήσιμη στον έαυτό της και στους άλλους.

Ρίπτομεν την ιδέαν αυτήν του επαγγελματικού προσανατολισμού τώρα στην αρχή του χρόνου, ως μιαν εύχην, με την ελπίδα να πραγματοποιηθή.

Ως προς την σύμβολήν των 'Ελληνίδων στα έργα της κοινωνικής προνοίας, αυτή στέκεται πάντοτε στην πρώτη γραμμή, είμεθα δέ βέβαιοι, ότι ο κύριος Υπουργός της Δημοσίας Αντιλήψεως θεωρεί την εργασία αυτήν των γυναικών ως σπουδαίον παράγοντα.

Ημείς όλες, που ανήκομεν στη μεγάλη οργάνωσι του 'Εθνικού Συμβουλίου, και δι' αυτού στο Διεθνές Συμβούλιον Γυ-

ναικών, ως εργασθοῦμεν υπό το πνεῦμα του Χρυσού Κανόνος. Η τέτοια έξυπνότησι του λαού και της πατρίδος προϋποθέτει όμως μιάν στενή συνεργασία όλων μας, απαιτεί να μελετούμε, να ξεύρωμεν τις ανάγκες και τις δυσχέρειες, γιατί έτσι μόνον θα μπορέσωμε να συντελέσωμε στη λῦσι τους.

Υπεδείξαμεν σέ κάθε περίστασι την ανάγκη της ευρυτέρας εκπαιδεύσεως των κοριτσιών μας, για να μπορούν σέ δεδομένη περίστασι ν' ανταπεξέλθουν στα καθήκοντά τους. Η θέσις της νεολαίας στην επαγγελματική ζωή δέν βελτιώθη. Τόσο τ' αγόρια, όσο και τα κορίτσια αγωνίζονται ως που να φθάσουν στο σημείο να κερδίζουν το ψωμί τους και να ιδρύσουν κι' αυτοί οικογένεια.

Όταν αναζητήσωμεν την ρίζαν των δυσχερειών, αυτών, θα συναντήσωμεν πάντοτε την οικονομική καχεξία, πού, έφ' όσον υπάρχει, θα είναι το ανυπερβλητο εμπόδιο κάθε κοινωνικής προόδου. Φτώχεια και άθλιότης, που διαρκούν επί πολὺν χρόνον, έχουν ως φυσική συνέπεια κοινωνικήν όπισθοδρόμησιν, ανακόπτουν την εξέλιξιν στην έπιστήμη, στην τέχνη, στον πνευματικό και ήθικό πολιτισμό. Γι' αυτό πρέπει να ενδιαφεροῦμεν κυρίως για τα οικονομικά ζητήματα, να επιδιώξωμεν, όπως στα προβλήματα καταναλώσεως άκουσθῇ και ή φωνή της νοικοκυράς.

Είς ένα άρτι έκδοθέν γερμανικό βιβλίον «ή Σημερινή Γυναίκα», υπό του δρ. Πέτρου Σμίτς, λέγει ο συγγραφεύς: «Από την άφύσικη κατάστασι της εποχής μας μπορούμε ν' έξυψωθούμε μόνον με τη βοήθεια των μητέρων». «Ας έχωμεν συναίσθησιν της μεγάλης ευθύνης, που επιβάλλει ή μητρότης, που άνεξαρτήτως της σωματικής τοιαύτης, υπάρχει μέσα σέ κάθε γνήσια γυναικεία καρδιά,

και που όφείλομεν να έξασκήσωμεν ως μητέρες του λαού, εάν θέλωμεν ο κόσμος ν' άναθαρρήνη και να πάη πάλιν προς τα εμπρός, και εάν πρόκειται ή γάπη να νικήση το μίσος και τη διχόνοια.

Έχομεν πολλά καθήκοντα, που μας περιμένουν, κι' αυτά απαιτούν να σταθούμε καρτερικά στις θέσεις μας. Το 'Εθνικόν Συμβούλιον, ή ισχυρά αυτή όργάνωσις, περιλαμβάνει πολύτιμα στοιχεία· μα άς έλθουν μαζί μας και όσες νομίζουν, ότι μπορούν να συμβάλλουν στις προσπάθειές μας, και άς μας βοηθήσουν με τις πιο καλές τους δυνάμεις.

Ε. Ρ.

Στήλη Ειρήνης

Το καθήκον της αληθείας

Η Βελγική έφημερίδα «Καθολικόν Μέτωπον της Νεολαίας» γράφει εις ένα από τα τελευταία της φύλλα: «Δέν υπάρχει θέμα πιο επίκαιρο και πιο άνεξάντλητο από το πρόβλημα του τί είναι εκείνο που μας παρακινεί και μας αναγκάζει ν' αντιμετωπίζωμεν τις πιο αντίθετες προς τις αντιλήψεις μας ένέργειες. Είναι ύπνωσις ή είναι ή αλήθεια; Ίδου το δίλημμα που συναντά σήμερα κάθε συνείδησις. Είναι ύπνωτισμένοι οι όπαδοί της άριστερας που δέν τολμούν ν' άποδοκιμάσουν τα έγκλήματα του Λαϊκού Μετώπου στην Ίσπανία;

Είναι ύπνωτισμένοι οι όπαδοί του Φράγκου, που δέν βλέπουν τις υπερθασίες των Έθνικιστών;

Είναι ύπνωτισμένοι όσοι δέν θέλουν ν' άκούσουν τους θρήνους και όδυμους της μαρτυρικής Κίνας;

Η σκέψις των ανθρώπων αυτών δέν είναι πλέον έλεύθερη· είναι ύποδουλωμένη στην ιδεολογία τους ή στην κομματική τους προσωπολατρεία. «Ας κρατήσωμε τη σκέψι μας έλευθέρη για να βλέπη και να λέγη την αλήθεια. Ας θεωρήσωμεν το έγκλημα, έγκλημα και όταν άκόμη το διέπραξαν άνθρωποι της ιδεολογίας μας. Έλεύθερα άς προσφέρωμεν την συμπόθειά μας σ' εκείνους, που ύποφέρουν, έστω και αν έχουν αντίθετες από μας ιδέες».

Τα χελιδόνια που φεύγουν

Τα χελιδόνια, που ήρθαν στο άχνό της αύγης
 ή ανοιξη ως γελοῦσε κι' όλα ήσαν γαλανά,
 τα χελιδόνια φεύγουν, κυνηγημένα σάμπως,
 στα πρώτα, που ήρθαν ρίγη, τα φθινοπωρινά.

**

Τα χελιδόνια, που ήρθαν,—πόθοι, όνειρα κι' έλπίδες,
 κι' άνησυχίες και δέη—στην ανοιξη της ζωής,
 τα χελιδόνια φεύγουν στις πρώτες μας ρυτίδες,
 στο μήνυμα το πρώτο της παγερής πνοής.

**

Ω, να νομίζεις κάτι πως είσαι και θα κάνεις
 να νοιώσουν σε οι αιώνες, παντού σαν άκουστέις,
 και ξάφνου να κοιτάξεις σέ μιάν καμπή, πως
 φτάνεις και ξεχασμένος είσαι προτού να γνωριστέις.

**

Και πια να μη σέ νοιάζει γι' άγώνες κι' έξορμήσεις
 ν' άποζητάς γαλήνη σ' άπόμερη γωνιά.
 Τα χελιδόνια φύγαν, μην πείς πως πās να ζήσεις.
 καιρός σου να γυρίσεις στην άγια λησμονιά.

ΑΡΓΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ

Διχασμός

Γιατί να πρέπει όλο διαρκώς μπροστά στη ζωή να προχωρούμε έτσι μονάχοι. Να ξεκινούμε για την ίδια ράχη πάντα από μονοπάτια χωριστά. Κι' ενώ θρискόμαστε τόσο κοντά να ύψωνονται τα μίση· άβανοί θράχοι. Κάθε στιγμή νάναι και μι' άγρια μάχη που έχθρό του ο ένας τον άλλον άκοιτά; Γιατί καθέννας — πειναλέο κοράκι — τροφή να βλέπει στοῦ άδελφου το πτώμα το αίμα μας ενώ σμίγει στο ίδιο αὐλάκι; Μ' άλλες σημαίες το ίδιο άγωνιστές να μη αναγνωρίζομαστε ποτέ!

ΜΕΛΙΣΣΑΝΘΗ

Τὰ Κάλαντα στὰ ξένα

Ἀκουμπισμένος στο παράθυρο τῆς κάμαρας του, πού ἦταν στο πέμπτο πάτωμα, κοίταζε κάτω τὴ μεγάλη πόλη, πλατειά καὶ ἀτέλειωτη.

Ἀκουε τὴ βοή, πού φθανε ὡς ἐκεῖ ἄπάνω, σὰν βογγητὸ παράξενου ζώου, καὶ κοίταζε δίχως νὰ βλέπη.

Ἦταν μετὰ τὸ ἡλιοβασίλεμμα, μὰ ἄκόμα μέρα.

Ἀμα ἔβλεπε πέρα, πάνω ἀπὸ τὰ σπίτια στὸν ὀρίζοντα, ἔμοιαζε ἕνας πλατύς, σκοτεινὸς λεκὲς τὸ Παρίσι. Καὶ τοῦ ἄρεζε νὰ χαζεύη καὶ ν' ἀφήνῃ τὶς σκέψεις του νὰ τρέχουν σ' ὅποιο δρόμο ἤθελαν.

Ἦταν παραμονὴ Πρωτοχρονιάς.

Νά! ἄρχιζαν σιγά, σιγά τὰ διάφορα φῶτα, πού μοιάζαν ἄσπρα στὸ φῶς τῆς μέρας, κ' ἔτρεχαν ἄπάνω στοὺς ἴσιους, πλατεῖς δρόμους αὐτοκίνητα χιλιάδες, μεγάλα, μικρά, σὰν κατσαρίδες βιαστικές. Καὶ ἄνθρωποι, ἄνθρωποι, ἄνθρωποι ἑκατομμύρια.

Ὁ Μιχαλάκης σκέπτονταν καὶ δὲν σκέπτονταν. Ἐνοιῶθε νὰ τὸν τυλίγῃ μιὰ βαρεῖα μελαγχολία.

Θάθελε νὰ μπορούσε νὰ ἦταν πολὺ χαρούμενος αὐτὸ τὸ βράδυ. Κι' ἐργάστηκε γι' αὐτό.

Θὰ μαζεύονταν τέσσερες-πέντε φίλοι του, Ἕλληνες, νάτρωγαν ὅλοι μαζί στὴν δίκη του κάμαρα. Εἶχαν ὅλοι τους φροντίσει γιὰ τὸ γεῦμα. Καθ' ἕνας εἶχε ἀναλάβει νὰ φέρῃ ἀπὸ κάτι. Θάπαιζαν μουσική, θάπιναν, θὰ τραγουδοῦσαν Ἕλληνικά τραγούδια, καὶ γιὰ νὰ θυμηθῇ ἐντελῶς τὶς περασμένες πρωτοχρονιὲς στὰς Ἀθήνας, ὁ Μιχαλάκης, εἶχε φροντίσει γιὰ καθ' ἕνα ἀπὸ τοὺς φίλους του, ἀπὸ ἕνα μικρὸ δῶρο, πού θὰ ἔκρυβε μέσα στὶς πεσέτες τους στὸ τραπέζι.

Ἡ φοιτητικὴ του κάμαρα ἦταν στολισμένη γιορτάσιμα. Λουλούδια ἄπάνω στὸ παλιὸ πιάνο, πού νοίκιαζε μὲ τὸ μῆνα, λουλούδια στὸ τραπέζι, πού ἦταν στρωμένο μὲ φροντίδα καὶ μὲ γούστο.

Γιατὶ τὰ φρόντιζε ὅλα μονάχος του. Τὸ πρωῒ εἶχε πάρει θερνίκι κ' ἔτριψε τὰ ἔπιπλα μέσα στὴν κάμαρα του, καὶ πάστρευε καὶ γυάλιζε.

Ἡ γυναῖκα τοῦ θυρωροῦ, πού τοῦ καθάριζε τὴν κάμαρα εἶχεν ἔλθει καὶ τοῦ τίναξε τὰ δυὸ μικρὰ χαλάκια καὶ τοῦ ἔλλαξε τὸ κρεβάτι, καὶ τοῦ γυάλισε τὸ πάτωμα.

Ἐπρεπε ὅλα νὰ ἦταν πολὺ καθαρὰ γιὰ τὴν Παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιάς. Ἐπρεπε νὰ τοῦ θύμιζαν τὸ σπίτι του, πού πάντα αὐτὴ τὴν ἡμέρα μύριζε ἄνθη, βερνίκι, πάστρα.

Τὸ σπίτι του! Δὲν ἦταν πλούσιο, μὰ τώρα, ὅποτε τὸ σκέπτονταν, τῷ θύρισκε τόσο, τόσο ἔμορφο! Καὶ τί συχνά, πού τὸ σκέπτονταν! Δὲν ἔλεγε ποτὲ σὲ κανέναν πόσο καὶ τί συχνά.

Ἦταν ἄντρας πιά, δεκαοχτὼ χρόνων, καὶ ἦταν ντροπὴ. Μὰ ὅταν θρῖσκουνταν μόνος του, πῶς τοῦ ἄρεσε νὰ θυμάται! Σήμερα περισσότερο ἀπὸ τὶς ἄλλες μέρες.

Ἦταν ἔξυπνο παιδί ὁ Μιχαλάκης καὶ εἶχε γρήγορα μπῆ στὴν ζωὴ του τὴν καινούρια. Ὅλα τὸν ἐνδιέφεραν καὶ γιὰ ὅλα καὶ σὲ ὅλα πάντα μὲ τὴν ἴδια ἐντονη ζωὴ, πού εἶχε μέσα του, καὶ τὴ δίψα τοῦ νὰ μάθῃ.

Μὰ ἔτσι ἀκουμπισμένος αὐτὴ τὴν ὥρα, πού ἄκόμα δὲν ἦταν νύχτα μὰ οὔτε καὶ μέρα ἐνιῶθε μιὰ κούραση. Σκέπτονταν μιὰ ζωὴ, πού δὲ θὰ ξαναγύριζε πιά καὶ μύριζε τὴ μυρωδιὰ τῆς θύμησης.

Ἐβλεπε τὶς ἀδελφές του, τὸν πατέρα του, τὸ σπίτι του.

Ὅλοι, αὐτὴ τὴ μέρα πηγαινόρχονταν βιαστικοὶ γιὰ τὶς ἐτοιμασίες. Οἱ ὑπέρτριες ἔκαναν τὰ καλὰ τους γιὰτὶ ἤξεραν πῶς τὶς περίμενε δῶρο καὶ ἀνεβοκατέβαιναν, ἔπλαιναν, ἰσχυρίζαν.

Μητέρα δὲν εἶχε γνωρίσει ὁ Μιχαλάκης. Εἶχε πεθάνει σὰν ἦταν πολὺ μικρὸς, μὰ εἶχε μιὰ μεγάλη ἀδελφή, πού φρόντιζε πάντα γιὰ ὅλα. Αὐτὴ τὴ μέρα βόλευε πάντα ἀπὸ τὸ πρωῒ λουλούδια μὲς τὸ σπίτι. Καὶ εἶχαν πάντα ἄφθονα λουλούδια ἀπὸ τὸ κτῆμα τους. Εἶχε καὶ μεγάλη τέχνη ἡ ἀδελφή του νὰ τὰ βολεύῃ μέσα στὰ βάζα. Καθ' ἕνα ἦταν καὶ ἀπὸ ἕνα μικρὸ ἀριστούργημα.

Ἡ ἄλλη ἀδελφοῦλα, ἡ μικρή, ἔτρεχε κι' αὐτὴ ἄπάνω κάτω, ἔπλαινε τὰ φύλλα ἀπὸ τὶς γλάστρες καὶ ὅλο κρυφογελοῦσε γιὰτὶ μέσα στοῦ πατέρα εἶχε βρῆ ἔξαφνα τὴ μεγάλη ντουλάπα τῶν λινῶν κλειδωμένη. Ἦξερε πῶς ἐκεῖ τὰ εἶχαν βάλει προσωρινὰ τὰ διάφορα δῶρα. Ἐτσι γινόταν κάθε χρόνο.

Τέτοια ὥρα τ' ἀπόγευμα πρὸς τ' ἄργα ἔφθαναν ἀπὸ τὸ φούρνο τὰ τσουρέκια καὶ ἡ μεγάλη πρωτοχρονιάτικη πῆττα καὶ μοσχοβολοῦσε ὅλο τὸ σπίτι. Καὶ χτυποῦσε ὅλη τὴν ὥρα τὸ κουδοῦνι τῆς πόρτας ἀπὸ τὰ παιδιά, πού ἤθελαν νὰ τὰ ποῦν, καὶ οἱ ὑπέρτριες θύμωναν καὶ τὰ διώχναν.

«Νὰ τὰ ποῦμε;» «Νὰ τὰ ποῦμε;» ἀκούγεται ἔξω στὸ δρόμο.

Καὶ ὅταν ὁ πατέρας φώναζε ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὴ σκάλα νὰ τ' ἀφήσουν τὰ παιδιά νὰ τὰ ποῦν, γέμιζε τὸ σπίτι ἀπὸ τὶς μονότονες παιδικὲς φωνές, πού ἐπαναλάμβαναν τὴν γνωστὴ μελωδία.

«Ἀν Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ ἀπὸ τὴν Καισαρεία...»

Καὶ ὅσο κι' ἂν ἐγινόταν κάθε χρόνο τὸ ἴδιο, τὸν Μιχαλάκη τὸν διασκέδαζε

γιατὶ τᾶρεσε πολὺ αὐτὸ τὸ τραγούδι κοντὰ σ' ὅλα τ' ἄλλα, πού τοῦ θύμιζαν τὰ πολὺ μικρὰ παιδικὰ του χρόνια, πού ὅλα τοῦ ἄρεζαν καὶ τὸν μάγευαν αὐτὴ τὴ μέρα, πού θάρχονταν ὁ Ἀν Βασίλης νὰ τοῦ φέρῃ τὰ δῶρα!

Ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴ μεγάλη πόλη ἀνέβαινε πάντα τὸ παράξενο βογγητὸ καὶ ἀκουγόντουσαν σὰν οὐρλιάσματα οἱ δυνατὲς σειρῆνες ἀπὸ τ' αὐτοκίνητα.

Ἡ ὥρα εἶχε περάσει καὶ εἶχε σκοτεινιάσει πιά ἐντελῶς.

Ἐξαφνα κάποιος χτύπησε τὴν πόρτα του.

Μιχαλάκη ἀνοίξε, ἐμεῖς εἴμαστε!

Ἐτρεξε ὁ Μιχαλάκης καὶ ἀνοίξε.

«Καλῶς τους!» εἶπε. «ἐγὼ δὲν ἀναψα ἄκόμα φῶς, κάθομουν καὶ χάζευα στὸ παράθυρο καὶ πέρασε ἡ ὥρα. Καὶ δὲν ἀναψα καὶ λίγη φωτιά. Δὲν πειράζει, ἐδῶ τὰ ἔχω ὅλα ἐτοιμα, θὰ τὴν ἀνάψουμε καὶ θὰ ζεστάνῃ γρήγορα. Τὶ γινόσαστε βρὲ παιδιά; Τὶ πάθατε; Μουγγαθήκατε; Σταθῆτε ν' ἀνάψω τὸ φῶς, μιὰ στιγμή.»

«Ὁχι, Μιχαλάκη, στάσου!»

Κι' ἀκούστηκαν ἄξαφνα τέσσερες δυνατὲς καὶ μελωδικὲς φωνές, πού γέμισαν τὴ μικρὴ κάμαρα.

«Ἀν Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ ἀπὸ τὴν Καισαρεία.»

Ἐνας χτυποῦσε τὸ τουμπελέκι καὶ ἕνας ἄλλος τὸ τρίγωνο. Τὰ εἶχαν ὅλα φροντίσει τὰ παιδιά, νὰ μοιράζουν ζωντανὰ κι' Ἕλληνικά.

Σὰν τέλειωσαν, ἔμπηξαν ὅλοι τὶς φωνές καὶ τὰ γέλοια μὰ ὁ Μιχαλάκης δὲν ἀκούγονταν.

Καθισμένος ἄπάνω στὸ κρεβάτι μὲ τὸ κεφάλι μέσα στὰ χέρια του ἔχυνε ἄφθονα δάκρυα δίχως λυγμούς.

Καμμιά φορὰ κλαίει κανεὶς πολὺ γιὰ μικρὰ πράγματα.

ΑΜΑΡ. Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗ

Η ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΑΜΦΙΕΣΙΣ ΩΣ ΝΟΣΟΓΟΝΟΣ ΠΑΡΑΓΩΝ

ΥΓΙΕΙΝΟΛΟΓΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ὑπὸ τοῦ Ἱατροῦ Α. ΠΡΑΤΣΙΚΑ

Διευθυντοῦ τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς
τοῦ Νοσοκομείου Ἐρυθροῦ Σταυροῦ

Εἶναι ἀναντίρρητον, ὅτι τὸ ἔνδυμα ἐν γένει, καὶ τὸ γυναικεῖον εἰδικώτερον, ὑφίσταται ἐξέλιξιν, ἐπηρεαζομένην ἐκάστοτε ἀπὸ διαφόρους συνθήκας. Ἀρκεῖ ν' ἀνοίξῃ τις σύγγραμμά τι σχετικὸν ἢ νὰ μεταβῇ εἰς τὰ εἰδικὰ μουσεῖα, ἵνα ἴδῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐνδύματος εἰς διαφόρους χώρους, νὰ παρουσιάσῃ μεταβολὰς ποικίλας, ἀναλόγως τῶν ἐποχῶν. Ἐπὶ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ τύπου τῆς ἀμφιέσεως, θεωρουμένου δι' ἑκάστον ἔθνος ὡς συνισταμένης ἱστορικο-βιολογικῆς, ἐπιδροῦν πολλοὶ παράγοντες, ὡς π. χ. τὸ καλλιτεχνικὸν αἰσθημα τῆς ἐποχῆς, αἱ προλήψεις, ὁ θαυμὸς τῆς ἐλευθερίας, αἱ βιωτικαὶ καὶ ἐπαγγελματικαὶ συνθήκαι τῆς γυναικός, τὸ κλίμα καὶ ἄλλοι ἀκόμη παράγοντες. Κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας, αἱ πρόοδοι τῶν ἱατρικῶν ἐπιστημῶν καὶ ἰδίως τῆς ὑγιεινῆς, συνετέλεσαν ὥστε αἱ ἐπιστημονικαὶ ἀλήθειαι νὰ ἐπηρεάζουν, μέχρις ὁρίου τινὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς γυναικείας ἀμφιέσεως ἐπὶ τὸ ὑγιεινότερον. Καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην δὲν ἔχομεν, παρὰ νὰ ἀναφέρωμεν τὴν κατάργησιν τοῦ παλαιοῦ κορσέ, ἢ τοῦ βέλλου εἰς τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον τόσας διαταραχὰς τῶν ὀφθαλμῶν εἶχε προκαλέσει εἰς τὸ παρελθόν.

Παρ' ὅλας ὁμως τὰς προόδους ταύτας δὲν δυνάμεθα ἀκόμη νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ γυναικεία ἀμφιέσις ἔφθασεν εἰς σημεῖον ἀπολύτως σύμφωνον πρὸς τὰ δεδομένα τῆς ὑγιεινῆς καὶ τῆς φυσιολογίας. Πολλὰ εἶναι ἀκόμη τὰ ἀντικείμενα τῆς γυναικείας ἀμφιέσεως καὶ στολισμοῦ, τὰ ὁποῖα συντελοῦν εἰς τὴν παραγωγὴν ἐνοχλήσεων, παραμορφώσεων διαφόρων χωρῶν τοῦ σώματος καὶ νόσων πολλάκις δυσιάτων. ὡς θὰ ἐκθέσωμεν ἀμέσως κατωτέρω. Θὰ ἡδυνάμεθα νὰ διαιρέσωμεν τὰ ἀντικείμενα τῆς γυναικείας ἀμφιέσεως, τὰ δυνάμενα νὰ θλάσουν, εἰς δύο κατηγορίας: α') εἰς ἀντικείμενα καλωπισμοῦ, καὶ β') εἰς ἀντικείμενα ἀμφιέσεως.

α') Ἀντικείμενα στολισμοῦ καὶ καλλωπισμοῦ. Ὁ στολισμὸς διὰ διαφόρων μέσων ἀποτείνεται κυρίως εἰς

τὴν κόμην, τὰ ὄτα, τὸ πρόσωπον, τὸν λαϊμόν καὶ τοὺς θραχίονας.

Ἡ κόμη, ἐκτὸς τοῦ κτενίσματος καὶ τῆς ἐφαρμογῆς διαφόρων κτενισμάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπολύτως ἀκίνδυνα, τὰ τελευταῖα ἔτι ἔχει γίνεῖ ἀντικείμενον προσπαθείας πρὸς ἀλλαγὴν τοῦ χρώματος, ἀναλόγως τῆς ἐπικρατούσης μόδας καὶ τῶν ἀτομικῶν προτιμήσεων. Ἀλλὰ πρὸς θαφὴν παρίσταται ἀνάγκη χρησιμοποίησεως χημικῶν οὐσιῶν, αἵτινες δὲν εἶναι πάντοτε ἀβλαβεῖς. Ὅλοι δὲ οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔχουν τὸ δέριμα ἐξ ἴσου εὐπαθὲς ἐναντι τῶν χημικῶν οὐσιῶν, οὕτω δ' ἐρμηνεύεται διατὶ, ἐπὶ τινῶν ἀτόμων ἡ θαφὴ οὐδεμίαν προκαλεῖ διαταραχὴν, ἐνῶ ἐπὶ ἄλλων προκαλεῖ δερματίτιδας τοῦ τριχωτοῦ τῆς κεφαλῆς, ἐνίοτε λίαν σοβαρὰς καὶ ἐπιμόνους, διὰ τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖται μακρὰ καὶ παρατεταμένη θεραπεία. Εἰς τινὰ περίπτωσιν εἰδομεν μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς θαφῆς ἐπὶ τοῦ τριχωτοῦ τῆς κεφαλῆς νὰ ἀναπτύχῃ νεφρίτις, ἢ ὁποῖα ἐχρειάσθῃ ἀρκετὸν καιρὸν διὰ νὰ παρέλθῃ. Ἡ νεφρίτις αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι τὸ δέριμα τῆς κεφαλῆς ἀπερρόφησε χημικὰ συστατικά τῆς θαφῆς ἔχοντα θλασθεράν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ νεφροῦ. Πᾶς τις θὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι τὸ ἀντάλλαγμα τῆς θαφῆς τῶν τριχῶν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἦτο πολὺ ἀκριβὲς πληρωμένον. Ἐπίσης αἱ σημεριναὶ κομώσεις (permanente) ἐμποδίζουν πλειστάκις τὴν καθαριότητα τῆς κεφαλῆς καὶ δὲν εἶναι ἐξαιρετικά αἱ περιπτώσεις γυναικῶν ἀμέμπτου ἐξωτερικῆς ἐμφανίσεως καὶ αἱ ὁποῖαι φιλοξενοῦν φθείρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὄτα εἶναι γνωστὸν, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ τρυπηθοῦν τὰ λόβια, ἵνα ἐντὸς τῆς ὀπῆς αὐτοῦ διέρχονται τὰ σκουλαρικία. Κατ' ἐπανάληψιν δὲ ἀνεπτύχθησαν διάφοροι μολύνσεις καὶ ἰδίως ἐρυσίπελας, μὲ ἀφετηρίαν τὰ σκουλαρικία.

Εἰς τὸ πρόσωπον παρετηρήθησαν φλεγμοναὶ τῶν χειλέων, κατόπιν ἐφαρμογῆς ἐρυθρᾶς θαφῆς.

Εἰς τὸν λαϊμόν καὶ εἰς τοὺς θραχίονας ἀναπτύσσονται ἐνίοτε διάφοροι δερματίτιδες καὶ ἐκζέματα, ὀφειλόμενα εἰς τὴν θλασθεράν ἐπίδρασιν τῶν διαφόρων μετάλλων, ἐξ ὧν ἀποτελοῦνται τὰ ὠρολόγια τῆς χειρός, θραχιόλια, περιδέρια, κομβία ὑποκαμίσων. Ὁ εἰς τὰ μέρη ταῦτα παραγόμενος ἰδρὼς διαλύει μέρος τῶν μετάλλων τούτων, ὅπερ ἀπορροφώμενον προκαλεῖ τὰς τοιαύτας δερματίτιδας, αἱ ὁποῖαι ὡς ἐκ τούτου καλοῦνται καὶ κοσμηματικαὶ γυναικῆς. Ἐπίσης ἀναφέρω, ὅτι κατ' ἐπανάληψιν ἀνεπτύχθησαν μολύνσεις τῶν δακτύλων περὶ τοὺς ὄνυχας ἀπὸ τὴν manicure, διότι δ τραυματισμὸς τὸν ὁποῖον προκαλοῦν τὰ πρὸς τοῦτο ἐργαλεῖα ἀνοίγει τὴν θύραν εἰς μολύνσεις τοῦ δέρματος.

Μὲ τὰς παρατηρήσεις αὐτὰς δὲν προτίθεται νὰ συστήσῃ εἰς τὸ γυναικεῖον φύλον νὰ παραιτηθῇ τοῦ στολισμοῦ, ἀλλὰ ἐπιδιώκω ἀπλῶς νὰ ὑποδείξω ὠρισμένους κινδύνους. οἱ ὁποῖοι ὅταν εἶναι γνωστοί, θὰ ἀποφευχθοῦν, χωρὶς καὶ νὰ θίγῃ τὸ παράπαν τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθήκον τῶν γυναικῶν, ὅπως καλλωπίζονται, ἀλλ' ἀκινδύνως, διὰ τὴν ὑγείαν αὐτῶν.

β') Καὶ ἤδη ἂς ἔλθωμεν εἰς τὰ ἀντικείμενα ἀμφιέσεως, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ προκαλέσουν δυσάρεστα διὰ τὸν ὀργανισμόν. Ταῦτα εἶναι ὁ στηθόδεσμος, τὰ ἐνδύματα, τὰ ἐφαρμοζόμενα ἐπὶ τῆς κοιλίας, ἡ καλτοσοδέτα, τὰ ὑποδήματα καὶ τέλος ἡ γούνα ὑπὸ ὠρισμένας συνθήκας.

1) Ὁ στηθόδεμος χρησιμεύει, ὅπως ὑποστηρίζῃ τὸ στήθος, εἰς ἂς περιπτώσεις ὑπάρχει μεγάλος ὄγκος ἢ χαλάρωσις καὶ πτώσις αὐτοῦ πρὸς τὰ κάτω. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην οὐδεὶς θὰ εἶχεν ἀντίρρησιν. Ἀλλὰ πολλαὶ γυναῖκες ἐφαρμόζουν μὲν τὸν κατάλληλον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον στηθόδεσμον, ἀλλὰ περισφίγγουν τὸ στήθος μετὰ τοιαύτης ἰσχύος, ὥστε καὶ ἡ ἀναπνοὴ δυσχεραίνεται καὶ ἐπὶ τοῦ θώρακος σχηματίζεται θαθεῖα κυκλικὴ αὐλαξ, ὀφειλομένη εἰς τὰ κορδόνια τοῦ στηθοδέσμου. Τὰ ἄτομα ταῦτα μεταβαίνουν κατ' ἐπανάληψιν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἱατροῦ εἰς τὸν ἄλλον καὶ ζητοῦν νὰ μάθουν μήπως ἔχουν φυματίωσιν ἢ καρδιακὸν τι νόσημα, διότι ἔχουν πόνους κατὰ τὸν θώρακα καὶ δύσπνοιαν, ἀναφανομένην ἐπὶ τῇ ἐλαχίστη σωματικῇ προσπάθειᾳ.

Διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ θαρβάρου τούτου στηθοδέσμου, τὰ ἐνοχλήματα ἔπαυον καὶ τὰ ἄτομα ἀνέκτων καὶ τὴν ψυχικὴν αὐτῶν ἡρεμίαν. τὴν τόσον διαταραχθεῖσαν, ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς

ἐνὸς στηθοδέσμου ὑπερμέτρως συμπίεστικοῦ.

2) Ἀπὸ μέρους τῆς κοιλίας ἡ σπουδαιότερα διαταραχὴ, ἣν προκαλεῖ τὸ ἔνδυμα, εἶναι ἡ σπλαγχνόπτωσις. Δύο λέξεις διὰ τὴν πάθησιν ταύτην, ἵνα γίνωμεν καλύτερον ἀντιληπτοί: τὰ σπλάγχνα εὐρίσκονται ἐντὸς τῆς κοιλιακῆς κοιλότητος καὶ διατηροῦν τὴν θέσιν ἣν ἔχουν ἐν φυσιολογικῇ καταστάσει, χάρις εἰς ὠρισμένην ἀναλογίαν, ὀφισταμένην μεταξὺ τοῦ χώρου τῆς κοιλιακῆς κοιλότητος καὶ τοῦ ὄγκου τοῦ στομάχου καὶ τοῦ ἐντέρου. Ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι τὸ κοιλιακὸν τοίχωμα χαλαροῦται, λόγω ἀδυναμίας ἢ ἀλλεπαλλήλων τοκετῶν, ὁ χώρος τῆς κοιλιακῆς κοιλότητος γίνεται μεγαλύτερος ἐν σχέσει πρὸς τὸ περιεχόμενον αὐτῆς, ὁπότε τὰ διάφορα μέσα στηρίξεως τοῦ στομάχου καὶ ἐντέρου ἀποβαίνουν ἀνεπαρκῆ καὶ τὰ διάφορα ὅργανα, στόμαχος, ἔντερον, νεφρός, ἥπαρ, ὑπείκοντα εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς θαρύτης πίπτουν πρὸς τὰ κάτω, παραγομένης οὕτως τῆς πτώσεως τῶν σπλάγχων. Ἀλλ' ἡ μορφή αὕτη σπλαγχνοπτώσεως εἶναι καθαρῶς πάθητικὴ καὶ προκύπτει ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ χώρου τῆς κοιλιακῆς κοιλότητος, λόγω χαλαρώσεως τοῦ κοιλιακοῦ τοιχώματος.

Ἐκτὸς τῆς παθητικῆς ταύτης σπλαγχνοπτώσεως ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη μορφή σπλαγχνοπτώσεως, ἐνεργητικῆς, τρόπον τινά, ὀφειλομένη εἰς συμπίεσιν, ἐξασκουμένην ἀνωθεν, χωρὶς ὁ χώρος τῆς κοιλιακῆς κοιλότητος νὰ ἔχῃ αὐξήσῃ ὅπως πρὶν. Τὴν μορφήν ταύτην σπλαγχνοπτώσεως ἀνευρίσκομεν κυρίως ἐπὶ γυναικῶν χωρικών, αἵτινες περὶ τὸ ἐπιγαστρικὸν περιζωνοῦν (ἐκτὸς τῆς περισκελίδος) 4-5 μεσοφόρια καὶ μίαν φοῦσταν θαρεῖαν. Τὸ σύνολον τῶν ἐνδημάτων τούτων ἀσκεῖ πίεσιν συνεχῇ καὶ σημαντικὴν ἐκ τῶν ἀνω πρὸς τὰ κάτω, ὁ στόμαχος δὲ καὶ τὸ ἔντερον, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς σημαντικῆς ταύτης συμπίεσεως, ὠθοῦνται πρὸς τὰ κάτω καὶ οὕτω παράγεται ἡ ἐνεργητικὴ σπλαγχνόπτωσις. Τὰ ἄτομα, τὰ ὁποῖα πάσχουν ἐξ αὐτῆς ἔχουν πολλαπλὰ ἐνοχλήματα, πόνους, ἀνορεξίαν, πᾶσιν πρὸς ἑμετον, δυσκοιλιότητα, πόνους εἰς τὴν μέσσην, ἀδυναμίαν, νευρασθένειαν. Δοκιμάζει δὲ κανεὶς πολὺν κόπον, ἵνα πείσῃ τοὺς ἀγαθοὺς αὐτοὺς χωρικοὺς, ὅτι τὸ αἷτιον τῆς νόσου αὐτῶν εἶναι τὸ ἔνδυμα αὐτῶν.

Εἰς τὴν ἀστικὴν τάξιν τοιαῦται περιπτώσεις εἶναι σπανιώτεροι, ἐν τούτοις καὶ ἐπὶ ἀνεπτυγμένων καὶ ἀστῶν γυναικῶν συναντῶμεν ἐνίοτε τὴν ἐνεργητικὴν ταύτην σπλαγχνόπτωσιν, ἀλλὰ παραγομένην κατὰ μηχανισμόν διάφορον. Ὅταν

είναι όπωσδήποτε εύσωμοι και τώ επιγαστριον προέχει κατά τι, έφαρμόζουν ζώνην ή κορσέν επί του στομάχου, μέ την πρόθεσιν νά καταστήσουν άφανή την όλίγον προέχουσαν κοιλίαν, άποτέλεσμα δέ της συμπίεσεως ταύτης είναι πάλιν ή ένεργητική σπλαγχνόπτωσις, ή άκόμη, δυσφορία, δύσπνοια, παλμοί, λόγω παρεμποδίσεως της καθόδου του διαφράγματος κατά την άναπνοήν.

Έκ των παραδειγμάτων τούτων προκύπτει σαφώς πόσους κινδύνους και πόσας ένοχλήσεις επιφέρει ή κακή έφαρμογή των καθ' ήμέραν ένδυμάτων, θά ήδύναντο δέ άριστα αί παθήσεις αύται νά μη είχαν παραχθή, εάν έπρυτάνευε περισσότερο λογική, επί των δεδομένων της φυσιολογίας στηριζομένη, τόσον έκ μέρους των γυναικών, όσον και έκ μέρους των πρωτεργατών της μόδας.

γ') Είς τά κάτω άκρα, δύο άντικείμενα έπεμβαίνουν προς παραγωγήν ένοχλήσεων: 1) ή καλτσοδέτα, και 2) ή ύπόδησις.

1) 'Η καλτσοδέτα, είτε άποτελείται έξ έλαστικής ταινίας και τοποθετείται ύπερθεν του γόνατος, ή έκ σπάγγου (επί χωρικών), όστις περιδένει την κνήμην άκριβώς κάτωθεν του γόνατος. Είς την πρώτην περίπτωση ή συμπίεσις είναι πολύ όλιγώτερον έντονος ή είς την δευτέραν και έχει ως άποτέλεσμα νά παρεμποδίξη την φλεβικήν κυκλοφορίαν, όποτε παράγονται κίρσοι και οίδηματα είς τα κάτω άκρα. Τά άτομα ταύτα παραπονούνται διά θάρος κατά τά άκρα, δυσκολίαν κατά την θάδισιν και όρθοστασίαν και ιδίως οίδημα των άκρων και φαντάζονται, ότι πάσχουν έκ νεφρίτιδος ή καρδιακής παθήσεως και μέ αυτό τώ έρώτημα μεταβαίνουν είς τόν ιατρόν.

Είναι φανερόν, ότι, όταν γίνη ή όρθή διάγνωσις, άρκεί νά καταργηθή τώ στραγγαλίζον την κυκλοφορίαν αίτιον, ίνα τώ οίδημα και τά έξ αυτού ένοχλήματα παύσουν. Επί των χωρικών γυναικών, αίτινες δένουν ένα σπάγγον κάτωθεν του γόνατος, θά ίδη τις θαθείαν κυκλοτερή αύλακα κατά τώ σημείον αυτό, άποτυπώματα της τούαυτης συμπίεσεως.

2) 'Η ύπόδησις προκαλεί τριών ειδών ένοχλήσεις, αίτινες είναι συχνόταται. Δέν είναι βεβαίως ανάγκη νά όμιλήσωμεν διά μακρών διά την εΐσφρησιν του όνυχος του μεγάλου δακτύλου, ή διά τούς κάλους, οΐτινες τόσον βασανιστικοί είναι, και οΐ όποιοι άναγνωρίζουν ως άποκλειστικόν και μόνον αίτιον την στενότητα του ύποδήματος. Αί γυναίκες δέν θά παραδε-

χθουν ποτέ, ότι τώ στενόν ύπόδημα προκαλεί τούς κάλους. Έν τούτοις ή έπισκόπησις του άκρου ποδός άποδεικνύει, ότι μαζύ μέ τούς κάλους συνυπάρχει και παραμόρφωσις των δακτύλων, οί όποιοι είναι έντόνως κεκαμένοι και ό είς κάτωθεν του άλλου. 'Η διαπίστωσις των παραμορφώσεων τούτων του ποδός θέτει έκτός πάσης άμφιβολίας την προέλευσιν αύτών, τούτέστιν έκ συμπίεσεως υπό των στενών ύποδημάτων, τά άτομα δέ ταύτα έρχονται νά μάς συμβουλευθουν ένίστε διά ρευματισμούς ή άρθριτισμόν.

Δευτερος και σημαντικός παράγων ποικίλων ένοχλήσεων είναι τώ υπερμέτρως ύψηλόν των τακούνι. 'Υπό φυσιολογικός συνθήκας τώ θάρος του σώματος θαστάζεται διά των δύο ισχίων και διά των μηρών και της κνήμης, φέρεται επί του άστραγάλου και κυρίως της πτέρνης. 'Η πτέρνα είναι όσοτον παχύ και ισχυρόν, ώστε νά άντέχη ύποθαστάζουσα τώ θάρος του σώματος. 'Εάν τώ τακούνι είναι ύψηλόν, τί θά συμβή; λόγω της επικλινούς θέσεως, ήν προσλαμβάνει ό άκρος ποός, τώ θάρος του σώματος άντι νά πίπτη επί τίς πτέρνης, όστού ισχυρού, μετατοπίζεται προς τά πρόσω επί των άλλων μικρών όστων (των μεταρσίων), τά όποία, έπειδή δέν έχουν τόσην άντοχήν, ώστε νά ύποθαστάζουν τώ θάρος του σώματος, κουράζονται, ύφίστανται συμπίεσιν, τώ δέ άποτέλεσμα είναι πόνοι ισχυροί, οΐτινες έκλαμβάνονται υπό της άρρώστου και ένίστε υπό του ιατρού ως ρευματισμοί. 'Εάν τυχόν έκφράσητε την γνώμην, ότι τώ ένοχλήματα προέρχονται από τώ ύψηλόν τακούνι, θά σας γίνη ή αντίρρησις, ότι δέν ύπάρχει μαθηματικώς καθωρισμένον ύψος τακουνιού, τώ όποίον νά προκαλή τας έν λόγω διαταραχάς, διότι ή άρχιτεκτονική όλων των σωμάτων δέν είναι ή ίδια, και είς έν άτομον π. χ. τώ τακούνι 6 έκ. δέν προκαλεί καμμίαν διαταραχήν, ένω είς άλλο άτομον τούτο προκαλεί διαταραχάς, αναλόγως των στατικών συνθηκών της άρχιτεκτονικής του σκελετού αυτού. Συνεπώς τώ επιχείρημα αυτό δέν είναι ισχυρόν και ούτε δυνάμεθα νά όρίσωμεν αριθμόν ύπερθεν του όποίου προκαλούνται διαταραχαί, κάτωθεν δέ αυτού ούχι. Αί ένοχλήσεις παράγονται αναλόγως των ατόμων.

'Αλλά τώ ύψηλόν τακούνι προκαλεί άκόμη και άλλας διαταραχάς, πλέον επιπλόκους: 'Επειδή μετατοπίζει τώ κέντρον του θάρους του σώματος προς τά εμπρός, ή σπονδυλική στήλη και ή λεκάνη κάμπτεται άντισταθμιστικώς προς

τά όπίσω, ίνα διατηρηθή ή ισορροπία του σώματος. 'Αποτέλεσμα της κάμψεως αύτης είναι πόνοι έπίμονοι κατά την όσφυν και άλλαι διαταραχαί. Αί ένοχλήσεις δέ αύται είναι άρκούντως έντονοι και δέν παρέρχονται, εάν δέν άποκατασταθή ή φυσιολογική στατική κατάστασις του σκελετού.

Τέλος διά την γονύναν θά είχωμεν νά προσθέσωμεν, ότι ένίστε αύτη δύναται νά προκαλέση έκζέματα είς τόν λαιμόν, λόγω των διαφόρων χημικών ουσιών, αί όποιαί έχρησίμευσαν διά την κατεργασίαν της, ή άκόμη άσθμα, όταν αύτη προέρχεται από ζώα, είς την όσμήν των όποίων τώ άτομον είναι ευαίσθητοποιημένον. 'Εξηγούμαι: Τώ άσθμα είναι μία πάθησις χαρακτηριζομένη από παροξυστικήν δύσπνοιαν, είς την εμφάνισιν της όποίας έπεμβαίνει άφ' ένός μέν έν ευαίσθητον και εύπαθές έδαφος, άφ' έτέρου δέ ή επίδρασις διαφόρων ουσιών έκ του έξω κόσμου, ως π. χ. ή όσμη ώρισμένων άνθέων, άρωμάτων, ζώων κλπ.

'Υπάρχουν περιπτώσεις ατόμων, τά όποία ένεφάνιζον άσθμα άμα ύφίσταντο την όσμήν του προβάτου, του ίππου ή της γαλής και ως έκ τούτου πάσα περίπτωση, π. χ. μετάβασις είς στήνην, σταύλον, ίππασία, ή όποία έφερν αυτά είς έπαφήν προς τά αντίστοιχα ζώα. 'Υπάρχουν περιστατικά, τά όποία ήσαν ευαίσθητοποιημένα είς την όσμήν του δέρματος της γαλής ή άλλου ζώου, και τά όποία τότε μόνον έθεραπεύθησαν από τώ άσθμά των, όταν άνεγνωρίσθη ή πραγματική άφορμή του άσθματος και έτέθη έκποδόν. Δέν έπεται θέβαια, ότι κάθε γούνα προκαλεί άσθμα ή έκζεμα, άλλ' είς τινας περιπτώσεις τούτο συμβαίνει άνευ άμφιβολίας.

Τά όλίγα αυτά παραδείγματα δεικνύνουν επαρκώς και εύγλωττως, ότι ή ύπερβολή είς κανέν πρᾶγμα δέν είναι καλή και ότι, χωρίς νά θέλωμεν την κατάργησιν των πραγμάτων εκείνων, τά όποία ό γυναικείος κόσμος θεωρεί έξυπνητικά της φιλαρσεκείας του, ύπενθυμίζομεν τώ άρχαίον ρητόν «μη δέν άγα ν», ύποδεικνύοντες τούς σκοπέλους, τας ένοχλήσεις και τά επακόλουθα τακτικής έξερχομένης των όρίων της λογικής και των δεδομένων της φυσιολογίας, πλειστάκις δέ και της υγείους καλαισθησίας. Θά μέ έρωτήσετε όμως και εύλόγως, τώ άνδρικόν ένδυμα δέν έχει αναλόγους συνεπείας;

'Ασφαλώς έχει, άλλ' είς κλίμακα πολύ μικροτέραν. Και αναφέρω την συμπίεσιν, ή όποία άσκέϊται επί του επιγαστρίου από την φουστα-

νέλλαν ή την θράκαν (έν Κρήτη, Χίω κλπ.), και ή όποία προκαλεί σπλαγχνόπτωσιν, άνάλογον προς την των γυναικών, καθώς και τούς κίρσους, τούς όποίους προκαλεί ή συμπίεσις από τώ χεϊλος της μπότας. 'Αλλ' ό άνδρικός όργανισμός είναι πολύ πλέον ισχυρός και άνθεκτικός είς τας τοιαύτας επιδράσεις από τόν γυναικείον και διά τούτο αί έν λόγω διαταραχαί είναι επί των άνδρών σπανιότεραι και μικροτέρας έντάσεως. 'Αφ' έτέρου ό άνήρ δέν είναι και τόσον πολύ δοϋλος της μόδας, ώστε νά μη διστάξη νά παρασπονδίση προς αύτήν, έφ' όσον θλάπτεται ή ένοχλείται, πρᾶγμα δυσκολώτερον άπαντῶμενον είς τας γυναίκας. Διά τούτο επέτεινα περισσότερο επί των επακόλουθων της γυναικείας άμφιέσεως.

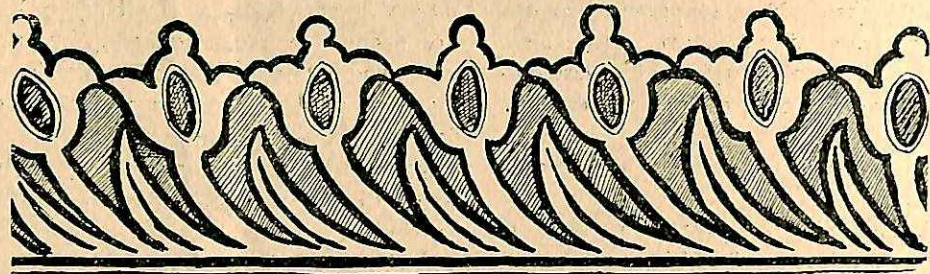
Ξαναγυρίζομε στην άπλή ζωή

Οί άρθρωποι αρχίζουν πάλιν νά στρέφονται προς την άπλή ζωή. Τώ μικρό έξοχικό σπιτάκι, μέ τόν κήπο και τά λαχανικά του, οί παλιές χωριάτικες φορειές και τά παλιά λαϊκά τραγούδια γίνονται πάλι της μόδας και ή πολυκατοικία δέν θεωρείται πιά τώ άπαντον του πολιτισμού.

'Η άκρίβεια της ζωής σπρώχνει τούς ανθρώπους νά μαθαίνουν πάλι νά αυτοϋπηρετούνται, και νά εργάζονται, για νά φτιάχνουν μόνοι τους πράγματα, για τά όποία άλλοτε ζητούσαν τη βοήθεια εργατών.

Είναι άρα νε δείγμα θαρραδότητος ή πολιτισμού, τώ νά μην εξαρτάται κανείς από τούς άλλους; 'Ισως είναι θαρραδότης, αλλά ποιός ελεύθερος άνθρωπος δέν θά είναι υπερήφανος για τη θαρραδότητά αυτή;

Νίκη Λ. Πέρδικα

Οἱ Καλλικάντζαροι στὴ Σκῦρο

Κοινή, σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, εἶναι ἡ δοξασία γιὰ τοὺς Καλλικαντζάρους, —τὰ κακοποιὰ τραγοπόδαρα δαιμόνια— πού, κρυμμένα ὅλο τὸ χρόνο, κάτω στὰ Τάρταρα τῆς γῆς, ἀνεβαίνουν τὰ δωδεκάμερα, καὶ τριγυρίζουν ἐλεύθερα πάνω στὸν κόσμο, —κάθε νύχτα, ἀπ' τὸ βασιλεῖμα ὡς τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου, —πειράζοντας ὅσους συναντοῦν στὸ δρόμο τους, τὶς νυχτερινὲς ὥρες. Ἰδιαίτερα τὶς γυναῖκες, καὶ μάλιστα τὶς γριές, μὲ τὶς ὁποῖες φαίνεται πῶς ἔχουν, —ποιὸς ξέρει τί εἶδους, —προηγούμενα.

Καὶ στὴ Σκῦρο, πολλές εἶναι οἱ σχετικὲς μὲ τοὺς Καλλικαντζάρους παραδόσεις, γνωστὲς οἱ περισσότερες καὶ ἀπὸ ἄλλου. Ἐκεῖνο, πού δὲν θὰ ξέρουν ἴσως πολλοί, εἶναι ἡ συνήθεια πού εἶχαν στὴ Σκῦρο —ὡς πρὶν λίγα χρόνια ἀκόμα, — νὰ μασκαρεύονται οἱ νέοι τὴν παραμονὴ τῶν Φώτων σὲ Καλλικαντζάρους, καὶ νὰ γυρίζουν στὰ σπίτια συνήθεια ἀξιοπρόσεκτη, γιὰτὶ μᾶς δείχνει τὴν ἐπιβίωσι τοῦ Βυζαντινοῦ ἔθιμου τῶν βα-
 θουτσικάρων, τῶν Βυζαντινῶν μα-
 σκαράδων δηλαδή.

Ὅπως ξέρομε, ἀλήθεια, οἱ Βυζαντινοὶ μασκαρεύονταν, ὅχι, ὅπως γίνεται τώρα, τὶς Ἀπόκριες, ἀλλὰ τὰ δωδεκάμερα, —τὶς δώδεκα μέρες, πού μεσολαβοῦν μεταξύ Χριστουγέννων καὶ Φώτων.

Τὸ Βυζαντινὸ αὐτὸ ἔθιμο διατηρήθηκε στὴ Σκῦρο, παραλλαγμένο, θέβαια, μὲ ἀναλλοίωτα ὅμως τὰ κυριώτερα τοῦ χαρακτηριστικά, ὥστε ν' ἀναγνωρίζεται ὡς σήμερα, εὐκόλα, ἀπὸ τοὺς εἰδικούς, μὲ ὅλες τὶς παραλλαγές του.

Ἡ προπαραμονὴ τῶν Φώτων εἶναι μέρα μεγάλης φασαρίας γιὰ τὶς Σκυριανὲς νοικοκυράδες, πρέπει μὲ τὴν ὥρα τους νὰ ἐτοιμάσουν τὶς

μαρμαρήτες νηστήσιμες γιὰ τὴν ἄλλη μέρα, πού εἶναι παραμονή, καὶ ὅλοι νηστεύουν, καὶ ἀρτυμένες, —μὲ τυρὶ, μυζήθρα καὶ θούτυρο, — γιὰ τὴν ἡμέρα τῆς ἐρτῆς τῶν Φώτων.

Μὲ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου θάρχισουν πρῶτα νὰ ζυμώσουν τὴ ζύμη, ν' ἀνοίξουν τὰ φύλλα, νὰ ἐτοιμάσουν τὴ γέμισι ἀπὸ σταφίδες καὶ κόκκινο κολοκύθι, μελοκολότθι, ὅπως τὸ λένε, —κινέλλα, μερικοὶ θάζουν καὶ καρύδια.

Χωριστὰ θὰ ἐτοιμάσουν τὴ γέμισι γιὰ τὶς τυροπιήτες, μὲ τυρὶ καὶ μυζήθρα καὶ θούτυρο, ὅπως εἶπαμε.

Μὲ τὸ σούρουπο, θὰ πυρώσουν στὴ φωτιά τῆς φ' γοῦς, —τοῦ γωνιαίου τεραστίου Σκυριανοῦ τζακιού, —τὸ τσεράμι γιὰ ν' ἀρχίσουν τὸ ψήσιμο.

Τὰ τσεράμια εἶναι μεγάλες κεράμινες πλάκες, πού βρίσκουν οἱ Σκυριανοί, ἀνασκάβοντας λαθραῖα ἀρχαίους τάφους, σὲ διάφορες τοποθεσίες τοῦ νησιού, ὅπου εἶναι γνωστόν, ὅτι ὑπάρχουν.

Τὴν ὥρ' αὐτὴ στὸ βασιλεῖμα τοῦ ἡλίου, συντροφίες ἀπὸ παλληκάρια, μὲ τὸ καπὸτο φορεμένο ἀνάποδα, γιὰ νὰ φαίνεται τὸ μαλλιαρὸ μέρος μὲ πρὸ-ὄδ' ἀτσα ἀπὸ ῥίφια ἀντὶ γιὰ μάσκα, γιὰ νὰ τοὺς κρύβει τὸ πρόσωπο· μουντζουρωμένοι· μὲ τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια τυλιγμένα σὲ ἄλλες προβειές· μὲ μιὰ μακρὰ σούθλα, ἢ ἓνα μακρὸ καλάμι στὸ χέρι· (στὴν ἄκρη ἀπὸ τὴ σούθλα ἢ τὸ καλάμι ἔδεναν ἓνα πηροῦνι, γιὰ νὰ καρφώνουν τὶς μαρμαρήτες), ἔξορμούσαν, μὲ μεγάλο θόρυβο, στὰ στενὰ ἀνηφορικὰ καλντερίμια.

Ἐτρεχαν ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι, χτυποῦσαν τὶς πόρτες· σκαρφάλωναν πάνω στοὺς λιακούς· ἤρ-

χουνταν πάνω ἀπ' τὴ καμινάδα, —τὸ Σκυριανὸ κολυπτε, —καὶ κατεβάζοντας τὸ καλάμι ἢ τὴ σούθλα μὲ τὸ πηροῦνι, ζητοῦσαν τὸ μερίδιό τους ἀπὸ τὶς μαρμαρήτες, τραγουδώντας τὸ — γνωστὸ κι' ἀπὸ ἄλλα μέρη, —τραγοῦδι τῶν Καλλικαντζάρων:

Θεῖά μαμά, θεῖά τσιτσι,
 θεῖά κομμάτι μαρμαρήτα,
 νὰ τὴ δώσω τοῦ παιδιοῦ μου,
 νὰ τὴν κἀνὴ μάμ! μάμ! μάμ!...

Στὰ σπίτια πού εἶχαν περισσότερο θάρρος γιὰ νὰ πειράξουν τὶς φιληνάδες ἢ συγγενεῖς τοὺς γυναῖκες, καὶ νὰ τὶς κάνουν νὰ θυμώσουν, —ἀν μάλιστα δὲν τοὺς φαίνονταν ἀρκετὲς ἢ δὲν τοὺς ἄρεσαν, οἱ μαρμαρήτες πού τοὺς ἔδιναν, ἔξυναν μὲ τὸ πηροῦνι τοὺς καπνιὲς κι' ἀσθέστες ἀπ' τὴν καμινάδα, καὶ τὶς ἔρριχναν μέσα στὴ φ' γοῦ.

Ἀπαράλλαχτα δηλ. ὅπως ἔκαναν καὶ οἱ Βυζαντινοὶ Βαθουτσικάρων, πού, —ἀν δὲν τοὺς ἀνοίγαν, ὅταν πηγαινάν στὰ σπίτια, — ἔρριχναν ἀπὸ τοὺς φεγγίτες χώματα, ὅπως μᾶς λέει ὁ Ψελλός.

Αὐτὴ εἶναι, μὲ λίγα λόγια, ἡ ὥραία Σκυριανὴ συνήθεια. —πού, δυστυχῶς, κοντεῦει νὰ λησμονηθῇ ἐντελῶς ἀπὸ τοὺς νεωτέρους, καὶ πού, ὅπως φαίνεται, —ἔχει τὴν ἀρχὴ τῆς, στὸ Βυζαντινὸ ἔθιμο τῶν βαθουτσικάρων.

Τὸ ἔθιμο, συνέχεια τῶν Ρωμαϊκῶν Καλανδῶν, —διατηρήθηκε, ὅπως ξέρομε, στὸ Βυζάντιο, ἕως τὸν δωδέκατον αἰῶνα 1) μασκαρεύονταν δὲ τότε, ὅχι μόνο λαϊκοί, ἀλλὰ καὶ ἱερωμένοι ἀκόμη, μέσα στὶς ἐκκλησίες, μ' ὅλες τὶς ἀπαγορεύσεις τῆς ἐν Τρούλῳ συνόδου, πού ἀπειλοῦσε τοὺς παραβάτες μὲ ἀφορισμὸ ἢ καθάίρεσι.

Ὅσο γιὰ τοὺς ἀληθινούς Καλλικαντζάρους, αὐτοὶ ταράζουν ἀκόμα ὡς σήμερα, τὴν ἡσυχία καὶ τὸν ὕπνο τῶν παιδιῶν καὶ τῶν γυναικῶν, στὴ Σκῦρο, καὶ πάμπολλες εἶναι οἱ παραδόσεις, οἱ σχετικὲς μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὰ καμώματά τους. Ἀλλὰ γι' αὐτὲς θὰ μιλήσωμε ἄλλοτε.

ΝΙΚΗ Λ. ΠΕΡΔΙΚΑ

1) Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 1938 Γ. Κουκουλέ: Λαϊκὰ θεάματα καὶ διασκεδάσεις παρὰ Βυζαντινοῖς.

Πρωτοχρονιά

Στὴν Κατίνα Σιδερῇ

Πρωτοχρονιά. Στὴν—κάμαρά μου
 ὥρμησε ἡ ἀνοιξὴ μὲ χάρδια
 κι' εὐθὺς μὲ πέπλα ἔντυσε γάμου
 τάνθοδοχεῖα ποῦσαν ἄδεια.

Δὲν εἶμαι μόνη. Μὰ ἀδερφοῦλα
 ψυχὴ ἀπ' ἀγάπη εἶτε συμπόνοια,
 ἦρθε νὰ λάμψει σὰν αὐγούλα
 στὴ μοναξιά μου τὴν αἰώνια.

Τὴν ἐταξέρα μου στολίζει
 δέσμη ἀπὸ νάρκισσους καὶ μύρτα,
 σὰν μιὰ φωνὴ πού ψιθυρίζει
 μέσα στ' αὐτιά μου: θλέπεις, ἦρτα.

Πυκνὴ ὁμίχλη ὅξω ἀπ' τὸ τζάμι
 τὸ δέος, ἢ νέκρα τοῦ χειμῶνα,
 μὰ ἐμὲ δυὸ χέρια ἔχουνε κάμει
 τὴν κρύα σαχάρα μου λειμώνα.

Τὰ τρυφερά τὰ φύλλα σμίγουν
 ἐρωτικὰ μέσα στὰ θάζα
 καὶ τὰ μπουμπούκια τοὺς ἀνοίγουν
 σὰν τὰ ὄνειρά μου τὰ γαλάζα.

Ἔτσι ὡς ἀφέθηκε λιγάκι
 τὸ παραθύρι μου ἀνοιγμένο,
 ἓνα ὄρφανὸ μπῆκε πουλάκι
 ποιὸς ξέρει πῶς ξεγελασμένο.

Ἡ χειμωνιά μου ὡς ἀνθισμένο
 τοπίο τοῦ φάνηκε τ' Ἀπρίλη
 καὶ μιὰ στιγμὸν ἄνθος μεθύσμενο
 τραγούδησε τὸν Ἀη Βασίλη.

ΡΙΤΑ ΜΠΟΥΜΠΗ ΠΑΠΑ

Εἰς τὴν Φιλόπτωχον Ἀδελφότητα Χανίων, σωματεῖον μέλος τοῦ Ἑθνικοῦ Συμβουλίου Ἑλληνίδων, ἐδόθησαν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίας Ἀντιλήψεως ἐπιχορηγήσεις ἐκ 15.000 δραχμῶν διὰ τὴν ἐξακολουθήσιν τῆς κοινωφελούς δράσεως τῆς. Τὴν αἴτησιν τοῦ καλοῦ αὐτοῦ σωματείου ὑπεστήριξε παρὰ τῷ κ. Ὑπουργῷ τὸ Ε. Σ. Ε. καὶ εἶναι εὐτυχές, ὅτι κατάρθωσε νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ὑποστήριξιν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους τοῦ καλοῦ Σωματείου μέλους.

Οι έκδρομες εργαζομένων κοριτσιών τῆς «Υπαιθρίου Ζωῆς»

Κάποτε ἡ έκδρομή ἦταν, στὴν Ἑλλάδα, μιὰ πολυτέλεια τῶν πλουσίων, ὧσιν μποροῦσαν νὰ διαθέσουν ἕνα αὐτοκίνητο, ποὺ θὰ τοὺς πῆγαινε ἀκούραστα νὰ θαυμάσουν κάμμιὰ στερεότυπη «θέα» ἔξω ἀπ' τὴν Ἀθήνα. Ἀργότερα, μὲ τὴν ἰδρυσι τῶν έκδρομικῶν σωματείων πρὸ πάντων, ἄρχισε νὰ πλαταίνει ὁ κύκλος τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ξεκινοῦσαν, Κυριακὴ ἢ γιορτὴ, μὲ τραῖνα, μπούσια, ἢ καὶ πεζῇ, γιὰ νὰ περάσουν τὴν ἡμέρα τους στὸ ὑπαιθρο. Κι' ἐνῶ αὐτὸ ἦταν στὴν ἀρχὴ ἕνα ἀπλὸ γλέντι, σιγά-σιγά γίνηκε μιὰ ἀνάγκη, ποὺ ριζώνεται ὅσο πάει καὶ θαυότερα στὸν κόσμον.

Ἐπειτα, νοιώσαμε πῶς έκδρομὴ δὲν εἶναι νὰ μετακομίζεις γιὰ μιὰ μέρα στὴν ἐξοχὴ τῆ ζωῆς τῆς πόλης, μὲ τίς θολές καὶ τοὺς τύπους τῆς, παρὰ ἴσα-ἴσα, νὰ πετᾷς ὅλα αὐτὰ ἀπὸ πάνω σου, μουχλιασμένες συνήθειες, μαζὺ μὲ κολλαρισμένους γιαννάδες, καὶ νὰ ζῆς λίγες ὥρες κοντὰ στὴ φύσι, πειὸ ἀπλά, πειὸ ξέγνοιαστα.

Δίπλα στὸν ἄντρα, γρήγορα φόρεσε καὶ ἡ γυναίκα τὴ μάλλινη κάλτσα καὶ τὴν ἀρθύλα, φορτώθηκε τὸ σάκκο, καὶ ξεκίνησε καὶ κείνη μὲ κουράγιο γιὰ τὸ θουνό.

Ὡστόσο, μιὰ ὁλόκληρη τάξις ἀνθρώπων, ποὺ θὰ τοὺς χρειαζόταν περισσότερο ἀπ' ὅλους τὸ Κυριακάτικο αὐτὸ ξεκούρασμα, ἢ τάξις τῶν εργαζομένων, μένουν κλεισμένοι στὴν πόλι, οἱ ἄντρες στοργυλοκαθισμένοι μέσα στοὺς καπνοὺς τοῦ καφενείου, οἱ γυναῖκες κοτομπολεῦοντας ἀπ' αὐλὴ σὲ αὐλὴ.

Ἐπὶ ἤρχαν, θέβαια, παρέες δῶ καὶ κεῖ, ποὺ κάναν κάμμιὰ οἰκογενειακὴ έκδρομὴ — τα κλασσικὰ Κούλουμα, ἃς ποῦμε—ὅπου τὸ κρασί καὶ ἡ ταραμοσαλάτα παίζαν τὸν μεγαλύτερο ρόλο τῆς ἡμέρας. Μὰ ὠργανωμένη έκδρομή, μὲ φυσιολατρικὸ πνεῦμα, δὲν εἶχαμε στὴν ἐργατικὴ τάξι. Καὶ πρώτη ἡ «Υπαιθριος Ζωῆς, στὸ ἰδεολογικὸ τῆς πρόγραμμα τοῦ 1934 ἔβαλε ὡς ἕνα ἀπ' τοὺς σκοποὺς τῆς, τὴ συστηματικὴ διοργάνωσι τέτοιων έκδρομικῶν ὁμάδων.

Αὐτὸ ἄρχισε νὰ πραγματοποιηθεῖ μόνον ἀπὸ τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1937, ἀπὸ μιὰ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Ὑπαιθρίου, χάρις πρὸ πάντων στὴν ἰολύτιμη βοήθεια τῆς δνίδος Ρωξάνης Σαρδίνσκη, ἢ ὁ-

ποία διευθύνει ἀπὸ τότε μὲ ἀξιοθαύμαστη πίστη καὶ δραστηριότητα ὅλες τίς έκδρομές αὐτές, καὶ ἐκτελεῖ τὰ προγράμματα, ποὺ σχεδιάζει ἢ ἐπιτροπὴ, μαζὺ μὲ τὴν δνίδα Ἀσκητοπούλου καὶ ἕνα-δυὸ μέλη τοῦ συνδέσμου, ὡς ὁδηγοὺς. Στὴν ἀρχὴ ἡ δνὶς Σαρδίνσκη πῆρε ὡς θάσι τῆς ὁμάδας αὐτῆς ὅσα κορίτσια εἶχαν πάει στὴ «Θερινὴ κατασκήνωσι εργαζομένων γυναικῶν» τοῦ 1936, μὰ τώρα, μποροῦν νὰ πάρουν μέρος ὅποιες θέλουν, φθάνει νὰ τὸ δηλώνουν στὰ νομοφεία τῆς «Υπαιθρίου», ὡς τὸ Σάββατο τὸ πρωί.

Στὸ 1937 γίνηκαν 11 έκδρομές, μὲ μέσον ὄρο συμμετοχῆς 59 κοριτσιῶν, μὰ στὸ 1938 αὐξήθηκε ὁ ἀριθμὸς σὲ 22 έκδρομές, μὲ μέσον ὄρο συμμετοχῆς 98 κοριτσιῶν.

Τὰ ἔξοδα εἶναι ἐλάχιστα—10, 15, 20 δραχμές, γιὰτὶ ἡ «Υπαιθριος» ἐξασφαλίζει ἀπὸ τοὺς Σ.Ε.Κ. τίς εἰδικές ἐκπτώσεις τῶν έκδρομικῶν σωματείων. Τὸ κακὸ εἶναι πῶς ὑπάρχουν κορίτσια, ποὺ δὲν μποροῦν νὰ διαθέσουν οὔτε αὐτὸ τὸ δεκάρικο, ἢ ν' ἀγοράσουν ἕνα ζευγάρι γερά παπούτσια, γιὰ νὰ περπατήσουν στὸ θουνό.

Γιὰ ἕνα διάστημα, φέτος, ἐνδιαφέρθηκε γιὰ τὴν κίνησι αὐτὴ ἡ «Εργατικὴ Ἑστία», ποὺ ἱδρυσε τὸ Κράτος γιὰ τὴν ψυχολογία τῶν εργαζομένων ἔξω ἀπὸ τίς ὥρες τῆς δουλειᾶς, καὶ ἔδινε ἕνα μέρος τῶν ἐξόδων ἀπ' τὸ ταμεῖο τῆς, ἀφήνοντας πάντα στὴν «Υπαιθριος» κάθε πρωτοβουλία στὴ διοργάνωσι καὶ τὴν ἐκτέλεσι τῶν προγραμμάτων.

Μὰ αὐτὸ ἔπαψε γρήγορα, καὶ σήμερὰ ἔχει ἡ «Υπαιθριος» ἰδικὸ τῆς εἰδικὸ «ταμεῖο εργαζομένων κοριτσιῶν», ποὺ διατηρεῖται ἀπὸ εἰσφορὲς πολλῶν ἀπ' τὰ μέλη τοῦ σωματείου καὶ ποὺ ἐνισχύθηκε καὶ ἀπὸ τίς εἰσπράξεις μιᾶς συναυλίας, ποὺ προσφέρθηκε καὶ ἔδωσαν στίς 4 Δεκεμβρίου, στὸ Κολλέγιο τοῦ «Ἑλληνικοῦ», γι' αὐτὸ τὸν σκοπὸ ἡ δνὶς Ι. Φαυπιᾶτου, μαζὺ μὲ τὸν κ. Δούνια καὶ τὸν κ. Ι. Παπαδόπουλο.

Ἐπειτα, πολλοὶ «ὑπαιθριοι» χαρίζουν σάκκους, ἀρθύλες καὶ ἄλλα τέτοια εἶδη καινούργια, ἢ μεταχειρισμένα, γιὰτὶ αὐτοὶ ποὺ ξέρουν πόση χαρὰ μπορεῖ νὰ δώσῃ μιὰ μέρα στὸ ὑπαιθρο, νοιώθουν καλὰ τί στερῇσι εἶναι γιὰ μιὰ

νέα, γερὴ κοπέλλα, νὰ μὴ μπορῇ νὰ κουνήσει οὔτε μιὰ Κυριακὴ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, γιὰτὶ τῆς λείπουν τὰ ὑλικά μέσα γι' αὐτό!

Δυστυχῶς, τὸ οἰκονομικὸ ζήτημα ἐμποδίζει ἀκόμη νὰ γίνωνται διαδρομές μακρινές ἢ σὲ μέρη, ποὺ χρειάζεται αὐτοκίνητο — ὅπως στὴν Πάρνηθα, ἃς ποῦμε, ποὺ δὲν ἔχουν δὴ ποτὲ οἱ περισσότερες ἀπ' τὰ κορίτσια, καὶ ὅπου λαχταροῦν δυὸ χρόνια τώρα ὅλες νὰ πάνε.

Πρὸς τὸ παρὸν ἔχουν πάει στὰ Κιοῦρκα, στὸ Μπογιάτι, στὸ Μεγάλον Πεδύο, στὴν Κινέττα, στὸ Σπατατζίνι, στὴν Καισαριανὴ κ.λ.π. καὶ πάντα γίνεται καὶ μιὰ πεζοπορικὴ ὁμάς, γιὰ ὅσες θέλουν νὰ περπατήσουν 1—2 ὥρες.

Ἔτσι, τὰ κορίτσια αὐτά, ποὺ δουλεύουν ὅλη τὴ βδομάδα σκυμμένα στὸ ραφτάδικο, ἢ κλεισμένα στὸ ἐργοστάσιο, μποροῦν νὰ τρέξουν, νὰ παίξουν στὸν ἥλιο, νὰ ρουφήξουν λίγο καθαρόν ἀέρα, νὰ δοῦν μερικὲς ὁμορφιές τῆς ἐλληνικῆς γῆς καὶ μερικοὺς ἀπ' τοὺς καλλιτεχνικοὺς θησαυροὺς τῆς, ὅπως τὸ Δαφνὶ π. χ.

Θυμᾶμαι, γκάποτε ξεκινήσαμε μὲ τὸ ἴδιο τραῖνο μιὰ ὁμάς τῆς «Υπαιθρίου» καὶ ἡ ὁμάς τῶν κοριτσιῶν. Νέες κοπέλλες ὅλες, συμπαθητικές, νοικοκυρεμένες στὸ ντύσιμό τους, εὐγενικές. Μὰ λές καὶ τοὺς ἔλλειπε ἡ ζωὴ, τὸ κέφι! Πολλὰ πρόσωπα ἦσαν χλωμά, πολλὰς φαινόταν τόσο κουρασμένες, ποὺ σκεφτόταν κανεὶς ἂν δὲν θὰ ἦταν καλλίτερα γιὰ κείνες νὰ κοιμώντουσαν ἕνα πρωῒνὸ περισσότερο, παρὰ νὰ τρέχουν ἀπ' τίς 7 τὸ πρωῒ στὰ τραῖνα!

Στὸ Μπογιάτι χωρίσαμε καὶ τραβήξαμε ἐμεῖς, γιὰ πάνω, στὴ Θήβα, μὲ φαίνεται, μὰ τὸ θράδυ, σὰ γυρίζαμε, τίς ξανανταμώσαμε στὸ Μπογιάτι. Τὰ ἴδια κορίτσια ἦταν, ποὺ μῆχαν στὸ θαγόνι μας πάλι; Τὰ ἴδια μάγουλα ἦταν, ποὺ μοιάζαν τώρα μὲ ροδοκόκκινα μῆλα; Τὰ ἴδια μάτια, ποὺ ἀστράφταν ἀπὸ ζωὴ καὶ κέφι;

Ἦταν ἀνοιξι, θυμᾶμαι, καὶ ὅλες ἦρθαν φορτωμένες λουλούδια, ὁλόκληρες ἀγκαλιὲς κόκκινες τουλίπες τοῦ ἀγροῦ, ποὺ φουντώσαν τὸ θαγόνι χαρὰ, ἐνῶ τὰ κοριτσόπουλα στρωνόντουσαν στὸ τραγοῦδι, ὅχι τὸ μελαγχολικὸ σκοπὸ τοῦ «παθητικοῦ» ταγκό, μὰ τὸ γερό, ζωηρὸ τραγοῦδάκι, ποὺ εἶναι τὸ ξεχύλισμα μιᾶς ξένοιαστης καρδιάς.

Ἦταν σὰ νὰ 'χε μῆ στο τραῖνο μιὰ συντροφιά κότεύφια, ποὺ μεθυσμένα ἀπὸ ἀέρα καὶ ἥλιο κελαῖδουν καὶ φτερουγίζουν ἀπὸ κλαρί σὲ κλαρί. Καμμιὰ δὲν φαινόταν τώρα κουρασμένη καὶ εἶμαι σίγουρη πῶς ὅλες θὰ ξεκινοῦσαν τὴ

Δευτέρα γιὰ τὴ δουλειὰ τους μὲ περισσότερὴ δύναμι καὶ κουράγιο γιὰ τὴ ζωὴ.

Ἀλήθεια, πρέπει νὰ μῆ κανεὶς στὴ θέσι τῶν τῶν κοριτσιῶν αὐτῶν, ποὺ δὲν ἔχῃ καλοσυνήθειαι ἢ ζωὴ, ὅπως πολλὰς ἀπὸ μᾶς, νὰ δὴ πόση εὐχαρίστησι τοὺς κάνει μιὰ έκδρομή, ποὺ ἄλλες θὰ θαριοῦνται νὰ πάνε ἴσα, γιὰτὶ ξενύχτησαν ὅλη τὴ βδομάδα στοὺς γορροὺς, γιὰ νὰ καταλάβῃ τί ζηλευτὴ, τί ἰσθμὴ δουλειᾶ, μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς, εἶναι αὐτὴ, ποὺ ἀνέλαβε ἡ «Υπαιθριος».

Ἡ Γαζία...

Κάποια χλωμάδα ἀπλώθηκε θανάτου σ' ὅλα τῆς φύσης γύρω τὰ λουῖδια, κιτρισμένα τὰ φύλλα πέφτουν κάτω μαράθηκαν στοὺς κάμπους τὰ λουλούδια.

Στὴν ἐρημιὰ τοῦ κήπου μονάχα ἕνα δέντροκι ζωντανό, μέσ' στὰ ξεράδια ποὺ μᾶς θυμίζει πειὰ τὰ περασμένα μὲ τῆς γλυκειᾶς του μυρωδιᾶς τὰ χάδια.

Στὴν φθινοπωρινὴ τὴν καταιγίδα ἀνοιεὶ ἡρθε γαζία νὰ θυμίσῃς μοιάζεις μὲ τῆς καρδιάς κάποιον ἐλπίδα π' ἀνθίζει στὸ φθινόπωρο τῆς ζήσης.

Γ' ὅθιο

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΛΙΑΚΑΚΟΥ

Εὐχὴ Πρωτοχρονιάτικὴ στὰ παιδιὰ μου

Πρόσφορα καὶ πλούτη πιὸ ἄξια, πιὸ πολλὰ φέρνει τὸ τραγοῦδι ποὺ φεγγοβολᾷ. Χαίρεται καὶ 'κείνο τὴ δική σας χάρη, κρύβετ' ἕνα δάκρυο μέσα του εἰν' ἄγνόν, κι' εἰν' ἀνασυρμένο σὰ μαργαριτάρι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τὸν ὠκεανόν. Καὶ νὰ ζῆτε πάντα σ' ἀνοιχτὸ οὐρανόν.

Καὶ στοῦ καθενός σας τὴ χαρὰ νὰ φτάνει σὰ λαχτάρα ἢ ἔγνοια τοῦ ἄλλου κι' ἡ στοργή, κι' ἂν λυπᾶται ὁ ἕνας, ὁ ἄλλος νὰ τοῦ κάνει καὶ τὴ λύπη ἀκόμα σὰν τὴ χρυσαυγή.

Καὶ σὰ Μάννα πάντα νὰ σᾶς θρέφει ἡ Γῆ.

ΑἴΛΙΑ ΙΑΚΩΒΙΔΗ

Βασιλικόν Θέατρον

Σαίξπηρ: «Βασιλέας Λήρ»

Με Σαίξπηρ άρχισε καί έφέτος τὸ Βασιλικὸ θέατρο τὴν Η΄ του θεατρικῆς περιόδου, καί ἡ προτίμηση αὐτῆ εἶναι ἀπόλυτα δικαιολογημένη. Βέβαια τὸ τεράστιον πνευματικὸ περιεχόμενον, τὴ μεγαλοπρέπεια τῶν Σαιξπηρικῶν ἔργων, ἐλάχιστοι ἀπὸ τοὺς θεατῆς ἀξιῶνται νὰ τὰ νοιώσουν, ὅμως τὰ ἔργα αὐτὰ κλείνουν συγχρόνως στοιχεῖα δευτερεύουσας ἀξίας, μὰ ἱκανὰ νὰ προσελκύουν καί τὸ πολὺ κοινόν.

Γενικὰ γιὰ τὸ Σαίξπηρ, γιὰ τὴν ἀνυπερβλήτη τούτῃ θεατρικῇ μεγαλοφυΐᾳ, δὲν πρόκειται ν' ἀσχοληθούμε, πολλὰς φορές ἄλλως τε ὡς τώρα δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ μιλήσουμε γι' αὐτόν, στίς περασμένες παραστάσεις τοῦ Κρατικοῦ καί τοῦ Ἑλευθέρου Θεάτρου. Ἀκόμα καί γιὰ τὸν «Λήρ», ἡ καθυστερημένη δημοσίευση τῆς κριτικῆς αὐτῆς χάνει τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἐπικαιρότητας, καί γι' αὐτὸ περιοριζόμεσθε μόνον στὴν τεχνικὴ πλευρὰ τῆς ἑρμηνείας του.

Ὁ θίασος τοῦ «Βασιλικοῦ» ἔχει τὴν ἱκανότητα ν' ἀποδίδῃ μ' ἐπιμέλεια καί ἀκρίβεια—ὅπως συνηθῶς—ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ Σαιξπηρικὰ δράματα καί κωμωδίες. Τὸ νὰ διαλέγεται ὅμως ὁ Ἄμλετ, ἢ ὁ «Βασιλεὺς Λήρ», εἶναι τόσο γιὰ τὸ νέο σκηνοθέτη τοῦ «Βασιλικοῦ», ὅσο καί γιὰ τοὺς πρωταγωνιστῆς, ἀπόφαση τολμηρότατη.

Θυμᾶμαι τὰ λόγια τῆς Charles Lamb, ποὺ πιστεύει, πὼς «εὐκολώτερον εἶναι νὰ προσωποποιῇ κανεὶς τὸ Σατανᾶ τοῦ Μίλτων, ἢ κανένα ἀπὸ τὰ φοβερά Μιχαηλαγγελικά πλάσματα, παρὰ νὰ ὑποκριθεῖ τὸ Λήρ».

Ἀλλ' ὁ ρόλος τοῦ Λήρ εἶναι χρόνια τώρα τὸ καλλιτεχνικὸν ὄνειρο τοῦ κ. Βεᾶκη, καί σὰν ἄλλος Σόλνες, θέλησε μ' αὐτόν νὰ στεφανώσῃ τὸν πύργο του.

Ὁ Αἰμίλιος Βεᾶκης, φυσιογνωμία ξεχωριστὴ μέσ' τὸ Νεοελληνικὸ θέατρο, προσπάθησε ν' ἀποδώσῃ τὸ μεγάλο του ρόλο μ' ὅλα τὰ φυσικὰ καί θεατρικά του προσόντα. Μέσα στὸ γενικὸ τόνον τῆς παράστασης, ποὺ δὲν εἶχε καμμιά ἰδιαίτερη ἑξαγωγή καί «στύλ», μέσ' τὴν ὅλη ἑρμηνεία, ὁ Βεᾶκης κράτησε τὰ πρωτεῖα, χωρὶς νὰ θελήσῃ νὰ ξεπεράσῃ τὶς καλλιτεχνικὰς δυνατότητες τοῦ συνόλου.

Παρόμοιες δημιουργίαι ἐπιβάλλουν στὸ σκηνοθέτη τὴ βαθεῖα ὑποχρέωση νὰ διδάξῃ τοὺς ἡθοποιούς του καί νὰ τοὺς κινήσῃ σὰν ἕνα

ἁρμονικὸ σύνολο, σύμφωνα μὲ μιὰ ὠρισμένη ἀντίληψη καί κατεύθυνση ἑρμηνείας. Τότε ἀπ' τὸ πειθαρχημένο ἁρμονικὸ καί ὁμοιογενὲς σύνολο προβάλλει ξεχωριστὴ ἢ φυσιογνωμία τοῦ πρωταγωνιστῆ, ποὺ βοηθεῖ καί βοηθεῖται γιὰ τὴν ἀνάδειξη τοῦ συνόλου αὐτοῦ.

Ὁ Αἰμίλιος Βεᾶκης ὅμως, ἀναλαμβάνοντας μιὰ τεράστια προσωπικὴ προσπάθεια, εἶχε τὸν τόνον τῆς δικῆς του ἑκφρασης καί γενικὰ σκηνικῆς ἀντίληψης. Ἡ διαπίστωση τοῦ γεγονότος αὐτοῦ δείχνει, βέβαια, τὴν ἑλλειψη κάθε σχετικῆς προσπάθειας τοῦ σκηνοθέτη. Ὁ κ. Ροντήρης ἔρριξε τὴν προσοχή του πολὺ περισσότερο στὴν παρουσίαση τῶν σκηνικῶν, τῶν σκηνῶν τοῦ συνόλου ἔστω, τῶν κουστουμιῶν, δὲν ἐπέτυχε ὅμως νὰ παρουσιάσῃ πνευματικὰ τὸ σαιξπηρικὸ αὐτὸ μεγαλουργημα, μ' ἀπόδοση ὁμοιογενῆ καί ἁρμονικῇ.

Ὁ Α. Βεᾶκης, μὲ τὸ πλούσιο θεατρικὸ του ταλέντο, μὲ τὴ μάσκα του—ἐξαιρετὰ πετυχημένη—μὲ τὴ θερμὴ του θεατρικὴ ἰδιοσυγκρασία, μᾶς ἔδωσε τὸ Λήρ μὲ πνοή, μὲ ζωντάνια, μὲ δραματικότητα. Ἡ φωνητικὴ ἀπόδοση τοῦ ρόλου δὲν παρουσίασε πλοῦτον χρωματισμῶν καὶ τόνων, ἰδίως στὰ δραματικὰ μέρη δὲν ἔδωσε ὅλη τὴ φωνητικὴ κλίμακα, ποὺ θὰ χρειάζονταν καί θὰ μπορούσε ἴσως νὰ δώσει, ἂν ἐξ ἀρχῆς νοιάζοταν ἕνα προσεκτικώτερο μοίρασμα φωνητικῆς ἑντασης. Πλάϊ τοῦ ὁ κ. Μινωτῆς στὸ ρόλο τοῦ Ἐδγάρ, προσπύθῃσε νὰ παίξῃ μὲ φαντασία, ἐξέφυγε ὅμως κάποτε ἀπ' τὴ σωστὴ γραμμὴ. Γνωστότατο, πὼς ὁ ρόλος τοῦ Ἐδγάρ δὲν εἶναι ρόλος τυπικοῦ τρελλοῦ. Περισσότερο παιχνίδι. Εὐρύτερη φαντασία, πλουσιώτερη φωνητικὴ «γκάμα», θὰ ἐπιδίκευε τὸ ρόλο καί θὰ τὸν βοηθοῦσαν νὰ τὸν ἀποδώσῃ πλεονεκτήματα. Ὁ Γερμανὸς ἡθοποιὸς Ἀλμπέρτος Fitchel, ποὺ ἔρχεται τώρα στὸ νοῦ μου, σὲ μιὰ ἐκτέλεση τοῦ «Βασιλεῖ Λήρ», στὸ κρατικὸ θέατρο τοῦ Μονάχου, στήριξε τὴ δημιουργία του στὴν πλουσιώτατη ἐναλλαγὴ τῶν φωνητικῶν του μέσων καί ἀπόδωσε μὲ θαυμαστὴ ποικιλία τὸ ρόλο του. Ἀντιθέτως ὁ κ. Μινωτῆς τὸν ἀπέδωσε κάπως κουραστικά, παρ' ὅλη του τὴ μεγάλη προσπάθεια.

Τὸ δράμα ἔχει καί τρίτο τρελλό. Τρελλὸς ὁ Λήρ ἀπὸ θλίψη, τρελλὸς δέχεται ὁ γελωτο-

ποιὸς ἀπὸ ἀνάγκη ἐπαγγελματικὴ, τρελλὸς καί ὁ Ἐδγάρ, καί ἡ τρέλλα του προσποιητὴ. «Ὁ Σαίξπηρ οὔτε συγκρατεῖται οὔτε ἀποκάμνει,—γράφει ὁ Οὐγκώ. Εἶναι ἀπ' τὶς μεγαλοφυΐες ἐκεῖνες, ποὺ ὁ Θεὸς δὲν ἔβαλε καλὰ τὸ χαλινόν, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ ὁρμᾶν ἀκράτητοι καί νὰ πετᾶν στὸ ἄπειρο. Εἶναι ἀνηλεῆς πρὸς τοὺς ἀτυχεῖς μικροστομάχους. Τὴ γαστρίτιδα, τὴν καλουμένη «καλαισθησία», αὐτὸς δὲν τὴν ἔχει. Αὐτὸς εἶναι ὁ δυνατός». Ὁ Ἀλφρέδος Κέρ διαμαρτύρεται. «Τρεῖς τρελλοί—λέγει—σὲ μιὰ σκηνῇ εἶναι ἀπλούστατα σκηνικὸ λάθος». Ὅπως δὲ ποτε οἱ τρεῖς αὐτοὶ τύποι εἶναι φανερό, ὅτι ζητᾶν ἄπειρη ποικιλία στὴν ἀπόδοση. Ἡ δημιουργία τοῦ Moissi στὸν τρελλὸ τοῦ «Λήρ», ἔχει μείνει θρύλος στὸ Γερμανικὸ θέατρο. Τὸ ρόλο αὐτὸ ὁ κ. Μαμίας, παρ' ὅλα τὰ ἀναμφισβήτητα θεατρικά του προσόντα, τὸν ἀπέδωσε μὲ τὴ συνήθη του μονοτονία καί ἀσθηματικότητα. Αὐτὴ, ἄλλωστε, εἶναι ἡ ἐπικρατέστερη ἐντύπωσή μας ἀπ' τὸ σύνολο τῶν κλασσικῶν παραστάσεων τοῦ «Βασιλικοῦ»: ἡ ἑλλειψη τῆς φυσικῆς ἀνεσης, τὸ στοιχεῖον, ποὺ χαρήκαμε περισσότερο ἀπ' ὅλα στὸ περισυνὸ Ἀγγλικὸ θίασο.

Αὐτὴ ἡ προσπάθεια, γεμάτη ἀγωνία, ποὺ καταπονεῖ καί σωματικὰ ἀκόμα τὸν ἡθοποιό, ἡ ἔντονη διαρκὴς προσοχή στὴν ἀπόδοση τῆς ἐξωτερικῆς ἑκφρασης καί κίνησης, ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοὺς ἡθοποιούς μας τὴ θαυμαστὴ ἐκείνη εὐχέρεια ποὺ ἐπιτρέπει στοὺς καλλιτέχνες νὰ κινουνται φυσικὰ καί συγχρονισμένα. Ἡ θαθεὶα σκηνικὴ πείρα, ποὺ ἀποκτᾶται μὲ τὸν καιρὸ καί χωρὶς ἐπικίνδυνα ἄλματα ρεπερτορίου, καί μαζὶ ἡ καλλιτεχνικὴ καί ἀνθρωπινὴ κατανόηση κάθε ρόλου, νὰ τὰ δύο μέσα, ποὺ δημιουργοῦν τὶς κατάλληλες προϋποθέσεις γιὰ μιὰ ἀνώτερη πνευματικὴ καί ἀνεπὴ δημιουργία.

Ὑστερα ἀπ' τὶς ἀντιλήψεις αὐτές, ἡ ἐκτέλεση τοῦ «Λήρ» ἀπ' τὸ «Βασιλικὸ» θέατρο δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ περισσότερο. Θὰ σταματήσουμε μόνον γιὰ λίγο στίς ἀφελεῖς ἐκεῖνες φωτογραφίες τοῦ προγράμματος (μὲ ἐξαίρεση μόνον τὴν περίφημη τοῦ κ. Βεᾶκη), ποὺ κατὰ τὴ γνώμη μας δικαιώνουν τὴν ἀπογοήτευσή μας. Ἡ ἀδικαιολόγητη γέρικη φωτογραφία τῆς φυσιογνωμίας τῆς διδος Παπαδάκη, καθὼς ἐπίσης καί ἡ κατάπληκτη κ. Παξινοῦ, μὲ ἀτεχνέστατο μακιγιάρισμα, δίνουν τὸ μέτρο τῆς σκηνοθετικῆς ἀντίληψης καί τῆς ἐννοουμένης ἑρμηνείας τῶν Σαιξπηρικῶν ρόλων.

Θαυμαστὰ μόνον ἦσαν ἡ ὀλοζώντανη καί δημιουργικὴ μετάφραση τοῦ κ. Ρῶτα, καί τὰ

ἐξαίρετα σὲ χρωματισμούς, σὲ ποιότητα, σὲ ἔμπνευση, κοστούμια τοῦ κ. Φωκᾶ. Αἱ σκηνογραφίαι τοῦ κ. Κλώνη θύμιζαν τὰ σκηνικά τοῦ «Οἰδίποδα Τυράννου», ταιριαστὰ πλαίσια γιὰ μυθικὰς ἐποχές, μὲ τὴ διαφορά, ὅτι τέτοια πλαίσια ἀποζητᾶν ἀνάλογους τύπους, αὐστηρῆς καί ἐπιβλητικῆς ἑρμηνείας.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΚΟΥΡΗ

Τὸ «Τραγοῦδι τῆς Δουλειᾶς»

Ἡ κ. Στάσα Λαμπάκη, θεατρικὴ συγγραφεύς, ὕστερα ἀπ' τὴ δραματικὴ κομεντί, «Τὰ δυὸ τζάκια», ποὺ μᾶς ἔδωσε ἔδω καί δυὸ χρόνια, μὲ καταπληκτικὴ ἐπιτυχία, στὸ θέατρον Ἀργυροπούλου, μᾶς χάρισε στὸ «Ὀλύμπιος» μιὰ μεγάλη θεατρικὴ ἀπόλαυση «Τὸ τραγοῦδι τῆς δουλειᾶς», ποὺ ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος εἶναι ὕμνος ἐμπνευσμένος ἀπ' τὴν Ἀγία Ἐργασία, «σὰν μουσικὸ μοτίβο», ἐπαναλαμβάνεται σὲ ὠρισμένες στιγμές, τῶν τριῶν πράξεων, ἐκθειάζον τὴ δουλειά, ποὺ δίνει στὸν ἄνθρωπον τὴν τιμὴ—τὴν ἀπόλυτη ἱκανοποίησιν—τὴν εὐτυχία.

Αὐτὸν τὸν ὕμνον γιὰ τὴν ἐργασία, τὸν λέει διαρκῶς ὁ γέρο πατέρας, ὁ τόσο τίμιος, καί ὁ τόσο δοκιμασμένος, στὰ παιδιὰ του—τοὺς δίνει τὴν κατεύθυνση τῆς σταδιοδρομίας των. Αὐτὸς, ποὺ νομίζει πὼς κέρδισε ἑκατομμύρια, καί ποὺ γιὰ νὰ περιμένῃ τὴν κληρονομίαν τοῦ Ἀμερικανοῦ θείου του, καταχρεώνεται, ἐξορμίζει τὴ γυναῖκά του καί τὰ παιδιὰ του, νὰ δουλέψουν, γιὰ νὰ κατορθώσουν νὰ πληρώσουν τὰ χρεῖα του καί νὰ ζήσουν τιμημένα. Ὁ μεγάλος ὅμως γυιὸς—τεμπέλης καί ἀνίκανος γιὰ δουλειά καί ποὺ ὀνειρεύεται μιὰ ζωὴ εὐκόλη, γλεντιοῦ—βαρύνεται ν' ἀκούῃ τὸ ἴδιον μοτίβο—τὸν ὕμνον τῆς δουλειᾶς—καί διαπληκτίζεται μὲ τὸν πατέρα του, ποὺ τὸν διώχνει ἀπ' τὸ σπίτι του, καί δὲ θέλει νὰ τὸν ἔχῃ γυιό.

Ὁ πρῶν τεμπέλης ὅμως σιγά-σιγά ἀναγνωρίζει τὸ λάθος του, κερδίζει στὴν ἀρχὴ μὲ τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου του τὸ ψωμί του καί ὕστερα ἀπὸ ὀκτὼ χρόνια, ξαναγυρίζει στὸ σπίτι του, ἀνεξάρτητος οἰκονομικῶς..., τραγουδώντας κι' αὐτός, σὰν τ' ἀδέρφια του, ποὺ ἔχουν ἐξελιχθῇ σὲ καλοὺς ἐργάτες, τὸ τραγοῦδι τῆς Δουλειᾶς, ποὺ ἐξαγνίζει τὸν ἄνθρωπον.

τὸν ἐξυψώνει καὶ τοῦ δίνει τὴ συναισθησι τῶν καθηκόντων του στὴ ζωή.

Τὸ ἔργον αὐτὸ ἡ κ. Στάσα Λαμπάκη τὸ ἀπέδωσε θαυμάσια καὶ χάρισε στὸ κοινόν, ποῦ τὸ παρηκολούθησε, μιὰ ἐξαιρετικὴ ἀπόλαυση. Οἱ ἡθοποιοὶ ἔπαιξαν τοὺς ρόλους τῶν πολὺ καλὰ. Ἰδιαιτέρως ὅμως τονίζομεν τὴν τεχνικὴν καὶ τὴν ἀρίστην ἡθοποιῶν τοῦ κ. Λαμπάκη καὶ τῆς κ. Λόλας Λεάνδρου.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἑργασίας κ. Δημητράτος ἐνέκρινε καὶ ἐπῆνεσε τὸ θεατρικὸν αὐτὸ ἔργον, ποῦ ἀποτελεῖ γιὰ τὴν ἐργατείαν καὶ γενικὰ γιὰ τοὺς νέους, ἕνα διδακτικώτατον μάθημα. Εἶναι γραμμένο μὲ καρδιά, μὲ κέφι, μὲ γυναικεῖα διαίσθησι καὶ καλωσύνη. Ἡ κ. Στάσα Λαμπάκη, ὡς γυναῖκα, συγκίνησε ὅλον τὸ γυναικεῖο κοινόν, ποῦ παρακολούθησε τὴν παράστασι. Παρευρέθησαν πολλαὶ κυρίαί, γυναικεῖαι ὁργανώσεις, ὡς τοῦ Ἑθνικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἑλληνίδων, τοῦ Συνδέσμου Γυναικῶν τὸ Σπίτι τοῦ Κοριτσιοῦ, καὶ πολλῶν ἄλλων γυναικείων σωματείων.

ΕΛΕΝΗ ΣΙΦΝΑΙΟΥ

Ἐκδόσεις

Ἐλάβομεν τὸ 5ον τεῦχος τοῦ ὀραίου περιοδικοῦ «En Grèce, ποῦ ἐκδίδει τὸ Ὑπουργεῖον Τύπου καὶ Τουρισμοῦ, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Τάκη Μπαρλᾶ καὶ τὴν καλλιτεχνικὴν συνεργασίαν τοῦ κ. Γ. Γεωργαντᾶ. Καὶ αὐτὸ τὸ τεῦχος, ὅπως καὶ τὰ προηγούμενα, διακρίνει ἐξαιρετικὴ φιλοκαλία καὶ πρωτοφανὴς πλοῦτος εἰκόνων. Εἶναι ἡ ὀραιότερα προπαγάνδα, ποῦ μπορεῖ νὰ γίνη γιὰ τὸν τόπο μας. Αἱ φωτογραφίαι εἶναι ἐν μέρει ἔργα τῆς γνωστῆς καλλιτέχνιδος κυρίας Νέλλυς, ὡς καὶ τοῦ κ. Λίστ, ὅλες εἶναι μικρὰ ἀριστουργήματα, ποῦ ὑπογραμμίζουν κατὰ τὸν καλῆτερον τρόπο τὴν ὁμορφίαν τοῦ τοπίου ἢ τὸ ἔργον τέχνης, ποῦ ἐπῆρε ὁ φακὸς τους. Τὸ Ὑπουργεῖον Τύπου εἶναι ἄξιον συγχαρητρίων γιὰ τὴν θαυμασίαν αὐτὴν ἔκδοσιν.

Ἄργη Κόρακα: «Τὰ Χελιδόνια» ποῦ φεύγουν», Ἀθήναι 1938.—Μὲ τὴ νέα αὐτὴ συλλογὴ ποιημάτων μᾶς φέρνει ὁ ποιητὴς σὲ μιὰ φθινοπωρινὴ κάπως μελαγχολικὴ διάθεσι. Ἐνᾶς ἕνας ὁ στίχος του ξυπνᾷ μέσα μας μιὰ νοσταλ-

γία, κατιτὶ ποῦ περιμένομε καὶ ἀκόμα τὸ προσδοκῶμεν. Ὁ Ἄργης Κόρακας εἶναι ἤδη γνωστότατος στὸ λογοτεχνικὸν κόσμον· τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα ἔργα του ἔχουν ἐκτιμηθῇ ἀπὸ τὸ ἀναγνωστικὸν κοινόν. Συνιστοῦμεν θερμῶς τὴν τελευταία αὐτὴ συλλογὴ ποιημάτων, γιὰ ὅσους ἀγαποῦν κάποια ψυχικὴ περισυλλογὴ, κάποιον ἥσυχο, γαλήνιο σταθμὸ στὴ ζωὴ τους.

Δημοσιεύομεν εἰς τὴν τρίτην σελίδα ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἐμπνευσμένα ποιήματα:

Ἄρη Χατζηδάκι: «Πρέβεζα», δράμα εἰς τρεῖς πράξεις καὶ πέντε εἰκόνες,

Τοῦ αὐτοῦ: «Ὁ Πατούχας», κρητικὴ ἡθογραφία σὲ 4 πράξεις καὶ 13 εἰκόνες. (Ἀπὸ τὸ διήγημα τοῦ Γιάννη Κονδυλάκη).

Παντελὴ Πρεβελάκη: «Τὸ χρονικὸν μιᾶς πολιτείας», μυθιστόρημα, Ἀθήναι 1938.

Γιὰ τὰ τρία αὐτὰ βιβλία θὰ γράψομε στὸ προσεχές τεῦχος.

Οἱ φερέλπιδες νέοι Ν. Βλασόπουλος, Π. Σταματιάδης καὶ Γ. Δαούτης μᾶς ἔστειλαν τὸ ὑπ' αὐτῶν ἐκδιδόμενον περιοδικόν «Λογοτεχνικὸ καὶ Ἑγκυκλοπαιδικὸ Βῆμα», μὲ ποικίλῃν, ἐνδιαφέρουσάν καὶ καλογραμμένην ὕλην. Εὐχόμεθα εἰς τοὺς νεαροὺς συναδέλφους κάθε πρόοδον καὶ προκοπὴν.

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἐβράβευσε κατὰ τὴν τελευταίαν πανηγυρικὴν συνεδρίαν, ἐπὶ τῇ λήξει τοῦ ἔτους, τὸν «Μορφωτικὸν Σύλλογον Πατρῶν», διὰ τὴν ἐπιτυχὴν του δρασίαν διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἀναλφάβητισμοῦ καὶ τὴν ἠθικὴν ἀνύψωσιν τῶν νεαρῶν γυναικῶν τοῦ λαοῦ.

Τὴν 9 Ἰανουαρίου 1939 θὰ ἐορταστοῦν τὰ 80 χρόνια τῆς κ. Τσάπμαν Κάττ, ἰδρυτρίας τῆς Διεθνούς Ἐνώσεως. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐορτῆς, ἡ δνὶς Ρόζα Μάνους, πρόκειται νὰ ἐπιδώσῃ στὴν κ. Κάττ συμβολικὴν ἀλυσίδα, ἀποτελουμένην ἐξ ὅλων τῶν συγχαρητρίων ἐπιστολῶν, τὰς ὁποίας θὰ τῆς ἀπευθύνουν αἱ γυναῖκες ὅλου τοῦ κόσμου ποῦ ἐκτιμοῦν τὸ ἔργον της.

Ἡ Ἑλληνὶς χορεύτρια Λουκία Σακελλαρίου, χορογράφος τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου.

Ἀληθινὴ καλλιτεχνικὴ ἀπόλαυσις ἦταν τὸ ρεσιτάλ χοροῦ ποῦ ἔδωκε στὸ θέατρο Κοτοπούλη ἡ δνὶς Λουκία Σακελλαρίου, χορογράφος τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου. Εἶναι ἴσως ἡ μόνη Ἑλληνὶς χορεύτρια, ποῦ κατέχει κάθε μυστικὸν τῆς τεχνικῆς καὶ ποῦ ξέρει νὰ τὰ μεταχειρίζεται ὡς μέσον ἐκφράσεως, ὅταν ἐρμηνεύει τὴ μουσικὴ. Ἐκτὸς ἀπὸ συνθέσεις τοῦ Γκλουκ τοῦ Μπετχόβεν, τοῦ Σοπέν, τοῦ Δβόρζακ, ἐχόρεψε καὶ μελωδίαις Ἑλλήνων συνθετῶν, τόσον

ἐπιτυχῶς, μὲ τόσην χάριν καὶ κατανόησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, ποῦ ἀπέσπασε τὰ ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα τοῦ πυκνοῦ κοινοῦ. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἔκαμεν ὀραίαν εἰσῆγησιν διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς χορευτικῆς τέχνης, ἡ κ. Πολυξένη Ματέυ. Ἡ δνὶς Σακελλαρίου ἔχει εὐρύτατον μέλλον μπροστὰ της, θὰ δώσῃ δὲ ἀναμφιβόλως στὸν τόπο μας, στὴν τέχνην τοῦ χοροῦ, μιὰ καινούρια κατεύθυνσι.

Καλλιτεχνική Κίνησις

Ἐκθέσεις

Εἰς τὴν Αἴθουσαν Στρατηγοπούλου ἐκθέτουν οἱ νέοι μαθηταὶ τοῦ Κεραμικοῦ ἔργα ζωγραφικῆς, τοπεῖα καὶ σχέδια. Ἀλλὰ τί σχέσιν ἔχει ἡ ζωγραφικὴ, δηλαδὴ ἡ πιστὴ ἀπόδοσις τῆς φύσεως, μετὰ τὴν διακοσμητικὴν, ποὺ θὰ χρησιμεύσῃ γιὰ τὴ δουλειὰ τους; ἔκτος ἂν ὁ κ. Δαρρίγος, διευθυντῆς τῆς Σχολῆς, ἔχει ἄλλην ἀντίληψιν περὶ κεραμικῆς, ἀπὸ ὅ,τι μᾶς ἐδίδαξαν οἱ αἰῶνες. Τί σκοπὸν ἔχει μέσα εἰς ἓνα πιάτο ἢ ἓνα θάζο ἓνα τοπεῖον ἢ τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα, ὅταν ὑπάρχῃ μιὰ ὁλόκληρη τέχνη, ἡ ὁποία ἀκριβῶς ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν φύσιν, διὰ νὰ προσαρμοσθῇ κατὰ τὸν καλῦτερον τρόπον εἰς τὸ σχῆμα ἐνὸς ἀντικειμένου καὶ νὰ τὸ διακοσμήσῃ. Καὶ ὑπάρχει τόπος, ποὺ νὰ ἔχῃ πλουσιωτέραν συλλογὴν μοτίβων διακοσμητικῆς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν Κρητικὸ πολιτισμὸ καὶ κατόπιν ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ, Βυζαντινὴ καὶ Λαϊκὴ Τέχνη; Ἀφίνω, ποὺ τίποτε δὲν μορφώνει τόσον τὴν αἰσθητικὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὅσον ἡ μελέτῃ τῶν μουσείων. Ἄς ἐπισκεφθοῦν λοιπὸν τὰ παιδιὰ αὐτὰ τὰ μουσεῖά μας μὲ ἓνα καλὸν ὁδηγόν, ὃς μελετήσουν τὰ ἀριστουργήματα τῆς Ἑλληνικῆς διακοσμητικῆς καὶ τότε ὃς προσπαθήσουν νὰ μιμηθοῦν ἢ ἀκόμη καλύτερα, ὃς ἐμπνευσθοῦν, διὰ νὰ δημιουργήσουν κατὰ δικό τους.

Ἡ ἔκθεσις τῶν ἔργων τοῦ ἐκλιπόντος ζωγράφου Κ. Μαλέα, ὀγδοήντα καὶ πλέον ἔργα, γεμίζουν τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ «Παρνασσοῦ». Τόσα πολλὰ ἔργα δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ὅλα καλά, μερικὰ ὅμως ἐξ αὐτῶν, μὲ θέματα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἢ τὴν Ἑλλάδα, ξεχωρίζουν καὶ ἀντιπροσωπεύουν τὸν ζωγράφον, ὅταν εἶχε πρᾶγματικὸν καλλιτεχνικὸν οἶστρον. Ὁ Νεῖλος, ἕνας ἀρχαῖος ναὸς στὴν Αἴγυπτον, ἢ τὰ Νησιά τῆς Ἑλλάδος, καὶ πρὸ πάντων ἡ Σαντορίνη, εἶναι ἀπὸ τὰ καλῶτερα του.

Διὰ τὴν ἔκθεσιν χαρακτηριστικῆς ἔχουν γραφῇ τόσα πολλὰ καὶ εἶναι τόσον γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν κ. κ. Γαλάνη, Κογεβίνα, Θεοδωροπούλου, Γιαννουκάκη καὶ ἄλλων καλλιτεχνῶν, ποὺ διαπρέπουν εἰς αὐτὴν τὴν τέχνην, ὥστε δὲν ἔχομεν τίποτα νὰ προσθέσωμε. Θὰ ἔλεγε κανεὶς, ὅτι ἡ χαρακτηριστικὴ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἑλληνικὴ τέχνη, ἀφοῦ ἡ ἑλληνικὴ φύσις,

χάρις στὴν διαύγειά της, δὲν εἶναι, παρὰ γραμμὴ. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ παραλείψω νὰ ἀναφέρω τὰ ὀνόματα τῶν κυριῶν, ποὺ ἐκθέτουν, καὶ τὰ ὁποῖα θὰ ἐνδιαφέρουν ἰδιαίτερος τὴν «Ἑλληνίδα», καὶ εἶναι τὰ ἑξῆς: Ἀγλαΐα Δαμπαλακίδη, Φωφὼ Καχριμάνη, Ἑλένη Κωνσταντινίδη, Κούλα Μπεκιάρη, Ἰρα Οἰκονομίδου, Ζήκα Παγκάλου καὶ Ἰσαβέλλα Χαρμπούρη.

— Ἐνα ἀνθισμένο περιβόλι εἶναι ἡ ἔκθεσις τῆς κ. Μαρίας Χαϊκάλῃ Σκαρλάτου, στὴν αἴθουσάν Στρατηγοπούλου. Εἶναι παρατηρημένο, πῶς ἡ γυναῖκα ξεύρει νὰ ζωγραφίσῃ καλῶτερα τὰ λουλούδια, ξεύρει πῶς νὰ τὰ τοποθετήσῃ, ἔπειτα τὰ λουλούδια εἶναι χρώμα καὶ τὸ χρώμα εἶναι τὸ φόρτε τῆς γυναίκας. Ἡ κυρία Χαϊκάλῃ ἐκθέτει ἀρκετὰς ἐλαιογραφίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ξεχωρίζουν τὰ χρυσάνθεμά της καὶ οἱ ἀνεμώνες της· ἐκεῖ ὅμως ποὺ διαπρέπει εἶναι ἡ ἀκουαρέλλα. Τὰ ἀγριολουλούδά της, μέσα εἰς ἓνα θάζο, ἢ οἱ γλαδιόλες, ἓνα μικρὸ θαζάκι μὲ γεράνια ἢ ἀκόμη, τὰ φρούτα της καὶ πρὸ πάντων τὰ ρόδια καὶ τὰ δαμάσκηνα, ἔχουν θαυμάσιες ἀποχρώσεις.

— Μιὰ ἔκθεσις ἀπὸ ἀκουαρέλλας, μὲ θέμα τὴν Παλιὰ Ἀθήνα, εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Ἑλευθερουδάκη τοῦ κ. Ἀλβέρτου ντὲ Λασσασέτ. Εἶναι χάρμα ὀφθαλμῶν. Πολλὰς φορὲς εἶδαμε ζωγραφισμένη τὴν Παλιὰ Ἀθήνα, ἀλλὰ ὁ Γάλλος ζωγράφος φαίνεται νὰ τὴν βλέπῃ μὲ ἄλλα μάτια, ξεύρει νὰ διαλέξῃ τίς πλέον γραφικὰς γωνίες, ἓνα ἐρειπωμένο σπῆτι ἔτοιμο νὰ πέσῃ, κοντὰ σ' ἀνθισμένες γλάστρες, συκιὰς καὶ κυπαρίσσια, ἢ μιὰ αὐλὴ μὲ ἀπλωμένα ρούχα. Ὅλα αὐτὰ, μὲ μεγάλη λεπτομέρεια φτιασμένα, ἀλλὰ καὶ μιὰ φρεσκάδα καὶ ἀρμονία χρωμάτων, ποὺ φαιδρύνουν τὴν ψυχὴ.

Α. Π. Ρ.

Τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον Γυναικῶν ζητεῖ τὴν πλήρη κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν ἰσότητά γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, ἔχει δὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ πρόοδος τῶν μελλουσῶν γενεῶν θὰ στηρίχθουν ἐπὶ ὕψιστέων βάσεων. Συνιστᾷ τέλος εἰς τὰ Συμβούλια, μέλη του, νὰ ἐργασθοῦν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Μουσικὴ Κίνησις

Ἐντυπώσεις

Ἡ ΟΠΕΡΑ ΤΗΣ ΦΡΑΓΚΦΟΥΡΤΗΣ

Μιὰ ἀπροσδόκητος χαρὰ ἔπεσε εἰς τὰς Ἀθήνας, ἡ ὁποία μᾶς ἔφερε τελείαν ἀναστάσιον: ἡ Ὁπερά τῆς Φραγκφούρτης, μὲ τὴν ὀρχήστραν της, μὲ τὰ σκηνικά της ἦλθε εἰς τὴν πόλιν μας νὰ παίξῃ τὴν περίφημον Τετραλογίαν τοῦ Βάγνερ. Ἡμεῖς, ποὺ ζοῦμεν χωρὶς μελόδραμα, εὐρέθημεν διὰ μιᾶς πρὸ τῆς πραγματοποιήσεως ἐνὸς ἀφαντάστου ὀνείρου. Ν' ἀκούσῃς Βάγνερ, ὄχι κατόπιν μακροῦ καὶ πολυδαπάνου ταξιδίου, ἀλλὰ καθισμένος ἡσυχᾶ εἰς τὴν πολυθρόνα τοῦ θεάτρου Κοτοπούλη, εἰς τὴν ὁδὸν Πανεπιστημίου! Τόσον διψασμένος ἦτο ὁ κόσμος καὶ τόσον καλὰ ἐνόησε, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ μουσικῆς πανδαισίας, ὥστε τὰ εἰσιτήρια ἔγιναν ἀνάρπαστα ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν καὶ πολλοί, παρὰ πολλοί, ἔμειναν ἔξω τοῦ νυμφῶνος. Εὐτυχῶς ὁ Ραδιοφωνικὸς σταθμὸς μετέδωκεν ὅλας τὰς παραστάσεις, καὶ ἔτσι χιλιάδες Ἀθηναῖοι παρηκολούθησαν εἰς τὰ σπῆτια των τὸ μουσικὸν δρᾶμα τῶν Νιμπελουγκεν. Ἀληθὲς δὲ ἀναστάσιον ἐπῆλθεν εἰς τὰς συνηθείας τῶν Ἀθηναίων, ποὺ δειπνοῦν εἰς τὰς δέκα καὶ ξεκινοῦν διὰ τὸ θέατρον εἰς τὰς 11 πᾶρὰ τέταρτον. Ἡ Ὁπερά τῆς Φραγκφούρτης τοὺς καθήλωσε—νηστικούς—ἀπὸ τὰς ὀκτῶ εἰς τὴν θέσιν των. Παρήλασεν ἔτσι ἐμπρός μας ὁ κύκλος τῶν Νιμπελουγκεν εἰς μίαν λαμπρὰν ἐκτέλεσιν. Τραγουδισταί, ὀρχήστρα, σκηνικά, ὅλα ἦσαν πρώτης τάξεως καὶ ἀπολύτως ικανοποιητικά, καὶ τὸ κοινὸν μὲ τὰ ἐνθουσιώδη χειροκροτήματά του ἀπέδειξε, ὅτι ἐνόησε καὶ ἀπῆλauseν.

Ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν ἐσημείωσαν ἡ Βαλκυρία καὶ τὸ Λυκόφως τῶν Θεῶν, μὲ τὰ θαυμάσια τῶν σκηνικῶν των, ποὺ ἐπλαισίωναν τόσον καλὰ τὴν μουσικὴν, τὴν ἀφθάστου ὀραιότητος, τῶν δύο αὐτῶν ἔργων. Ἡ ὑποκρινόμενη τὴν Βαλκυρίαν ὑψίφωνος εἶχε ὄχι μόνον λαμπρὰν φωνήν, σταθεράν, μαλακὴν καὶ εἰς τοὺς δευτέρους τόνους, ἀλλὰ καὶ ὀραίας ἀγαλματώδεις στάσεις. Ὁ θαθύφωνος καὶ ὁ θαρύτονος ἦσαν ἐπίσης ἐξαιρετικῶς καλοί, θαυμασία δὲ ἡ μεσώφωνος. Ὁ τενόρος, ὡς ἐμφάνισις, ὑπελείπετο ἴσως, ἀλλ' ἡ φωνὴ του ἦτο μάλα καλὴ, δροσερὰ καὶ ἔδειξε καταπληκτικὴν ἀντοχήν, τραγουδήσας συνεχῶς τοὺς βαρυτάτους αὐτοὺς ρόλους.

Ἡ Ὁπερά τῆς Φραγκφούρτης, ὡς ἀποχαιρετισμὸν, μᾶς ἔδωσε τοὺς «Γάμους τοῦ ρο», τὸ ἀριστοῦργημα αὐτὸ χάριτος καὶ λεπτότητος τοῦ Μότσαρτ. Ἦτο καὶ αὐτὸ μιὰ ἀπόλαυσις, δι' ὅσους ἀγαποῦν τὸν Μότσαρτ. Ἡ Σουσάννα ἦτο χαριτωμένη, ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν, καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι τριγύρω της, ἀνεῦ ἐξαιρέσεως, ἐτραγούδησαν πολὺ καλά.

Ἡ ὀρχήστρα, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Κονβίτσου, ἔδωσε καὶ μίαν συναυλίαν εἰς τὸ Βασιλικὸν θέατρον, μὲ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Τανχόυζερ», «Τριστάνον καὶ Ἰζόλδην», καὶ «Ἀρχιτραγουδιστὰς τῆς Νυρεμβέργης». Ἡ ἐκτέλεσις τῶν τεμαχίων αὐτῶν ἦτο τελεία καὶ ἐξήγειρε τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ πλήθους, ποὺ εἶχε κατακλύσει τὸ θέατρον. Ἡ ἐρμηνεία τῆς 7ης Συμφωνίας τοῦ Μπετόβεν ἦτο ὀλιγώτερον ἐπιτυχής, ἂν καὶ ἀρτία ὡς ἐκτέλεσις· ἔλλειπε κάπως τὸ θεῖον πνεῦμα τοῦ μεγάλου μουσουργοῦ, τὸ ὁποῖον ἄλλως τε ὀλίγοι, ὀλίγιστοι διεύθυνται κατορθώνουν νὰ ἐμφυσήσουν εἰς τὴν ὀρχήστραν.

Ἐν συνόλῳ τὸ πέρασμα τῆς Ὁπερας τῆς Φραγκφούρτης θὰ μᾶς μείνῃ πάντοτε ὡς ἀνάμνησις μιᾶς μεγάλης ἀπολαύσεως.

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΖΑΛΣ

Ἐνας ἀσχημάνθρωπος, μ' ἓνα ἐξωτερικὸν κάθε ἄλλο παρὰ καλλιτεχνικόν, καθισμένος σὲ μιὰ ἐξεδρούλα, μ' ἓνα βιολοντσέλλο. Τί θὰ ἴδωσιν ἄρα γε; Ἀλλὰ μόλις πιάσῃ τὸ δοξάρι τοῦ ἑνὸς ἤχους θαθύς, ἀπαλός, βελουδένιος διαχύνεται εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ εἰσχωρεῖ ὡς τὰ θάθη τῆς καρδιᾶς τῶν ἀκροατῶν. Εἶναι τ' ἀπαλὸ τὸ ἄγγιγμα τοῦ δοξαρίου, ὥστε νομίζει κανεὶς, ὅτι ὁ ἦχος ἀναδίδεται μόνος του, χωρὶς νὰ μεσολαβήσῃ ὄργανον καὶ χερί ἀνθρώπινον. Ἐξετέλεσε μίαν σονάταν τοῦ Μπράμς, μίαν σουίταν τοῦ Μπάχ, τὰς Βαριασιὸν ἐπὶ ἀγγλικῶν θέματος τοῦ Ρόντγκεν, καὶ τὰ Τεμάχια ἐπὶ λαϊκῶν ἤχων τοῦ Σούμαν. Ὁ κατακλυσμὸς τῶν χειροκροτημάτων τὸν ἠνάγκασε νὰ προσθέσῃ τρία ἀκόμη κομμάτια. Ὁ Καζάλς ἔπαιξε καὶ εἰς τὴν Δ' Συμφωνικὴν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν

του κ. Οικονομίδου, δύο κονσέρτα, εν του Χά-
υδν και εν του Σουμαν.

Ο κ. Ντομπρόβεν μās ειχεν επισκεφθῆ και
πρό δύο ἑτῶν και ἡ νευρώδης μπαγκέττα του
και ἡ εὐαισθησία του ἡ ἐξαιρετική μās ειχεν
ἀφήσει ἀνεξαλείπτους ἐντυπώσεις. Εἰς τὴν
συναυλίαν τῆς 4 Δεκεμβρίου διηύθυνε κατὰ τρό-
πον θαυμάσιον τὸ περίφημον Κονσέρτο Γκρόσο
ἀρ. 10 του Χαίντελ, μετὰ τὸ ὑποβλητικὸν Λεπτο
και τὴν Συμφωνίαν ἀρ. 4 του Τσαϊκόφσκη, ἡ ὁ-
ποία, κατὰ τὸν συνθέτην, εἶναι μία περιγραφή
τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, μετὰ τὰ ὄνειρα και τὰς ἀ-
πογοητεύσεις της.

Δύο κομμάτια ρωσικά, ἡ «Κοσάντσινα», ἀ-
πόσπασμα ἀπὸ τὸ μελόδραμμα του Μουσόρσκυ
ἐνὸρχηστρωθὲν ἀπὸ τὸν Ρίμσκυ-Κορσακώφ,
και ἡ Κικίμορα του Λιάντωφ, ἔδωσαν ἀφορμὴν
εἰς τὸν κ. Ντομπρόβεν νὰ ἐκδηλώσῃ ὅλην τὴν
ὀρμητικὴν ἰδιουσυγκρασίαν του. Ἡ Κικίμορα εἶ-
ναι ἓνα χαριτωμένο παραμῦθι, γεμάτο πνεῦμα
και μετὰ μεγάλην ποικιλίαν ἤχων και ρυθμῶν.
Ο κ. Ντομπρόβεν ἠλέκτρισε κυριολεκτικῶς
τὴν ὀρχήστραν μετὰ τὸ μπρίο του και τὸ κομμάτι
ἐτελείωσεν ἐν μέσῳ παταγωδῶν χειροκροτημά-
των.

Εἰς τὴν Ε'. Συμφωνικὴν Συναυλίαν ὁ κ.
Ντομπρόβεν μās ἔδωκε μίαν λεπτοτάτην σύν-
θεσιν τοῦ Χερουμπίνι, τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζει
τὸ πνεῦμα τοῦ 18ου αἰῶνος, τὸ πνεῦμα τοῦ
Γκραίτς και τοῦ Μυσσέ. Ἐν τούτοις, ὅταν ἐ-
παίχθη κατὰ πρῶτον εἰς τὸ Παρίσι, ἐθεωρήθη
ὡς «ἀκατάληπτος», διότι εἰς τὴν ὀρχήστραν
του μετεχειρίσθη πολυφωνίαν ἄγνωστον ἕως
τότε. Ἐπηκολούθησεν ἡ Στρατιωτικὴ Συμφω-
νία τοῦ Χάυδν, ἡ ὁποία θεωρεῖται ὡς ἡ κορωνὴς
τῶν συμφωνιῶν του και πάντως περιέχει θέ-
ματα μεγαλοφυᾶ.

Ο κ. Ντομπρόβεν, ὁ ὁποῖος αἰσθάνεται και
γνωρίζει νὰ μεταδίδῃ και τὰς λεπτοτέρας
ἀποχρώσεις κάθε μουσικοῦ κομματιοῦ, ἡρ-
μήνευσε τὰ διάφορα αὐτὰ θέματα θαυμάσια
και μās ἔδωκε τὴν ἐντύπωσιν τῆς γαλήνης καὶ
τῆς αἰσιοδοξίας, πού διαπνέει τὰ ἔργα τοῦ
Χάυδν.

Κατόπιν ἠκούσαμεν τὸ «Ἀπόγευμα ἐνὸς Φαύ-
νου» τοῦ Ντεμπουσύ, αὐτὸ πού ἐνέπνευσεν εἰς
τὸν μεγαλοφυῆ Νιτζίτσκυ, τὸν ἐμπνευσμένον ἐ-
κείνον χορευτὴν, μίαν ἀπὸ τὰς ὠραιότερας χο-
ρογραφίας του. Καὶ καθὼς ἡ μουσικὴ μās ἔδιδε
τὴν αἴσθησιν, ὅτι ἀκοῦμε ρυάκια και θροῖσματα
δένδρων, ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι ἔβλεπε τὸν ἔμψυχον

ἐκείνον Ἐφθον τοῦ Πραξιτέλους, νὰ στροβιλι-
ζεται και νὰ ὑψώνεται και νὰ αἰωρεῖται, περι-
φρονῶν τοὺς νόμους τῆς βαρύτητος.

Τὸ πρόγραμμα ἐτελείωσε μετὰ τοὺς Πολοβιτσι-
νοὺς χοροὺς τοῦ Μποροντίν. «Μία ὀργιώδης ἀνα-
νατολικὴ ἑορτή, μία δίνη τῶν ἤχων», γράφει τὸ
πρόγραμμα. Ὁ κάπελ-μάϊστερ εἶνε εἰς τὸ στοι-
χεῖόν του: κατέχεται ὁλόκληρος ἀπὸ τὸ δαιμό-
νιον τῆς μουσικῆς μετὰ τὰ χέρια, μετὰ τὰ μάτια, με-
τὰ τὸ στόμα ἀγωνίζεται νὰ μεταδώσῃ τὸ δαιμόνιον
του εἰς τοὺς μουσικούς, και τὸ κατορθώνει. Ἀ-
ποθεωτικὰ χειροκροτήματα και ἐπευφημίας τὸν
ἀντήμειψαν.

Εἰς τὴν συναυλίαν ἔλαθε μέρος ἡ ἐλαφρὰ ὑψί-
φωνος τῆς Ὀπερας τῆς Ρώμης και τῆς Σκά-
λας τοῦ Μιλάνου κ. Καρότζιο. Μετὰ τοὺς τίτλους
αὐτοὺς ἐπεριμέναμε περισσότερα πράγματα. Ἡ
κ. Καρότζιο ἔχει φωνὴν καθαρὰν και διαυγῆ
και εἰς τοὺς ὑψηλοὺς τόνους στρογγυλὴν, ἀλλὰ
οὔτε ἡ ποιότης τῆς φωνῆς, οὔτε ἡ τεχνικὴ της
εἰς τοὺς ἀπείρους λαρυγγισμοὺς τῆς «Λουκίας»
τοῦ Ντονιζέτι και τῆς «Μινιόν» τοῦ Τομά, ἦσαν
ικανοποιητικά. Πάντως εἰς τὸ κοινὸν ἤρεσε και
κατεχειροκροτήθη. Μ. Τ. Μ.

Γιὰ ὅσες ἀγνοοῦν τὴν «Ἑλληνίδα»

Ἡ «Ἑ λ λ η ν ις» εἶναι τὸ πραγματικὸν
ὄργανον τοῦ γυναικείου κόσμου τῆς Ἑλλάδος,
ἐκδίδεται ἀπὸ τοῦ μηνὸς εἰς 24 σελίδας και ἀνω.

Ἡ «Ἑ λ λ η ν ις» παρακολουθεῖ τὴν γυ-
ναικεῖαν κίνησιν ὅλου τοῦ κόσμου, δημοσιεύει
ζωντανὰ και ἐπὶκαιρὰ ἄρθρα και προπαγανδί-
ζει τὴν ἀνύψωσιν τῆς γυναικὸς στὴν οἰκογέ-
νεια, στὴν κοινωνία και στὸ δημόσιο βίον.

Ἡ «Ἑ λ λ η ν ις» δημοσιεύει ἐκάστοτε
κριτικὰς ἐπὶ τῆς θεατρικῆς, καλλιτεχνικῆς κο-
μουσικῆς και πνευματικῆς κινήσεως, ἐπίσης δι-
δει πρακτικὰς συμβουλὰς γιὰ τὴν νοικοκυρά,
γιὰ τὴν ἐπαγγελματίαν, γιὰ τὴν μητέρα κλπ.
Δὲν παραλείπει και τὴν μόδα, πού ἐνδιαφέρει
φυσικὰ κάθε γυναῖκα.

Ἡ «Ἑ λ λ η ν ις» ἔχει μεγάλην κυκλοφο-
ρίαν, διαβάζεται ἀπὸ πολὺν κόσμον και ἀποτε-
λεῖ ἐπομένως ἄριστον ὄργανον διαφημίσεως.

Ἡ «Ἑ λ λ η ν ις» στέλλει δοκιμαστικῶς δύο
τρία φυλλάδια εἰς ὅσες τυχόν θὰ ἤθελαν νὰ
ἐγγραφοῦν συνδρομητρίαι.

Ἡ «Ἑ λ λ η ν ις» παρακαλεῖ τὰς ἀναγνώ-
στριές της νὰ τῆς στείλουν διευθύνσεις φίλων
και γνωστῶν των, πού φαντάζονται, ὅτι τὸ πε-
ριεχόμενον τῆς «Ἑλληνίδος» θὰ τοὺς ἐδιέφερε.

Εἰδήσεις

Κατὰ τοὺς μῆνας Ὀκτώβριον και Νοέμβριον
ἐτοποθέτησε τὸ «Γραφεῖον Εὐρέσεως Ἑργασίας»
τοῦ Ε.Σ.Ε. 54 ἐν ὧν ἀνεργες γυναῖκες, ἦτοι:
2 ἐπιμελήτριες, 1 ἐργάτριαν, 5 καμαριέρες, 5
καθαρίστρες, 8 μαγειρίσσεις, 2 νοσοκόμες, 1 ὑ-
πάλληλον, 5 παιδαγωγούς, 6 ράπτριες και 18
ὕπηρετριες. Τὸ Γραφεῖον Εὐρέσεως Ἑργασίας
παρακαλεῖ τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην γυναικείου
προσωπικοῦ πάσης φύσεως, νὰ ἀποταθοῦν εἰς
αὐτό, και θὰ ἐξυπηρετηθοῦν κατὰ τὸν καλῦτε-
ρον τρόπον.

Σχετικὰ μετὰ τὸ ζήτημα τῆς διδασκαλίας τῆς
δημοτικῆς γλώσσης στὰ δημοτικὰ σχολεῖα, ὁ κ.
Πρωθυπουργός, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν γνωστὴν ἐγκύ-
κλιον, πού ἐδημοσιεύθη στὸν καθημερινὸν τύπο,
κατήρτισε ἐπιτροπὴ γιὰ τὴ σύνταξι Γραμματι-
κῆς τῆς δημοτικῆς γλώσσης. Τὴν ἐπιτροπὴν ἀ-
ποτελοῦν οἱ κ. κ. Μανώλης Τριανταφυλλίδης,
Κ. Καρθαῖος, Θρασύβ. Σταύρου, Ἀχ. Τζάρ-
τζανος και Β. Φάβης.

Ὁ Σύλλογος Γονέων ἐξέδωκε τὸ πρόγραμμα
τῶν διαλέξεων, πού διοργανώνει κατὰ τὴν πε-
ρίοδον Δεκεμβρίου—Μαΐου εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς
Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Ὀμιληταὶ εἶναι ἡ
κ. Ζωὴ Φράγκου, οἱ κ. κ. Μ. Χρυσάφης, Θρ.
Βλησίδης, Παν. Δημητράτος, Νίκας, Ζερβός, Π.
Μιχαηλίδης, Σπ. Καλλιάφας, Ἀχ. Κύρου, Ν.
Βοσταντζής και αἱ κ. κ. Ἑλ. Παπανδρέου και
Ἑλμύνα Παντελάκη.

Στὸ Παρίσι συνεστήθη ἀπὸ τοὺς θαυμαστάς
τῆς πρό μηνῶν ἀποθανούσης μεγάλης δικηγόρου
και φεμινίστριας Μαρίας Βερὸν σύλλογος ὑπὸ
τὸ ὄνομα «Φίλοι τῆς Μαρίας Βερὸν», εἰς τὸν ὁ-
ποῖον ἐνεγράφησαν πολλὰ και ἐκλεκτὰ μέλη
τῆς Παρισινῆς κοινωνίας.

Τὸ βραβεῖον Νόμπελ τῆς εἰρήνης ἐδόθη ἐφέ-
τος εἰς τὸ γραφεῖον Νάνσεν, τὸ ὁποῖον συνεστή-
θη τὸ 1918, εὐθὺς μετὰ τὸν πόλεμον, κ' ἔχει νὰ
ἐπιδείξῃ ἕκτοτε λαμπρὰν δράσιν.

Αἱ Α.Β.Υ. πριγκήπισσαι Εἰρήνην και Φρει-
δερίκη ἐδέχθησαν εὐμενῶς νὰ ἀναλάβουν τὴν ἐ-
πίτιμον ἀνωτάτην διοίκησιν και τὴν γενικὴν ἐπι-
θεώρησιν τῶν γυναικείων σχηματισμῶν τῆς νεο-
λαίας.

Μετὰ πολλὴν ἐπιτυχίαν διεξήχθη ἡ μεγάλη Φι-
λανθρωπικὴ Ἀγορά, πού διοργανώσε τὸ Τμήμα
Ἑργασίας τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἑλληνίδων
στὴν αἴθουσαν τοῦ Μαξίμ τις τελευταῖες ἡμέρες
τοῦ Νοεμβρίου. Ἡ Ἀθηναϊκὴ κοινωνία, ἐκτιμῶ-

σα τὸν κοινωφελῆ σκοπὸ τῆς ἀγορᾶς αὐτῆς, τὴν
ὑποστήριξιν ἐκθύμως, και προσήλθεν ἀθρόα στὴ
γιορτῇ. Ἡ εἴσοδος ἦταν ἐλευθέρα, κάθε λαχνός,
πωλούμενος προαιρετικὰ πρὸς 15 μόνον δρχ. ἔ-
κέρδιζε ἓνα νόστιμον ἀντικείμενον, μὰ ὁ κόσμος
εὗρισκε νὰ ἀγοράσῃ σὲ φθηνὰς τιμὰς και διάφο-
ρα χρήσιμα και πρακτικὰ πράγματα. Ἐκτὸς
αὐτοῦ χορός, μουσικὴ, παιγνίδια, πλούσιο και
φθινὸ μπάρ και κυλικεῖον, ὅλα αὐτὰ ἔδωκαν
ἓναν τόνον κεφιοῦ, χαρᾶς κ' εὐθυμίας, πού σπα-
νίως συναντᾷ κανεὶς σ' αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὶς
γιορτές.

Στὸ μπουφὲ προΐστατο ἡ κ. Μ. Ροδοπούλου,
μετὰ ὁλόκληρον ἐπιτελεῖον ἀπὸ κυρίες και χαριτω-
μένες δεσποινίδες, ὡς σερβιτόρισσες. Τὴν διεύ-
θυνσιν τοῦ λαχείου εἶχαν αἱ κ. κ. Χριστοδούλου
και Παπαγιαννοπούλου αἱ κυρίαι ἐπὶ τῶν παι-
γνιδίων εἰργάσθησαν ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τῆς κ.
Τυπάλδου, μετὰ τὶς κ.κ. Χρυσικοῦ, Λαμπρούλια, Γε-
ρακάρη, Βλυσμά. Αἱ κ. κ. Βασιλειάδου, Πανου-
ριᾶ, Βυζαντίου ἐφρόντισαν μετὰ ὅλες τὶς δυνάμεις
των γιὰ τὴν πλήρη ἐπιτυχίαν τῆς γιορτῆς αὐ-
τῆς. Ὅλες οἱ κυρίες, μετὰ τὰς βοηθοὺς των,
διεξήγαγον μετὰ ζῆλον και προθυμίαν τὰ καθήκον-
τα πού εἶχαν ἀναλάβει, εἰς τρόπον ὥστε ἡ γιορ-
τῇ ἔκαμε εἰς ὅλους τὴν ἀρίστην ἐντύπωσιν ὡς
πρὸς τὴν τάξιν και τὴν ὁργάνωσιν. Τ' ἀντικεί-
μενα τοῦ λαχείου προσέφεραν κατὰ τὸ πλεῖ-
στον κυρίαι πού ἔδειξαν ὄχι μόνον προθυμίαν,
ἀλλὰ και καλλιτεχνικὸ γούστο στὴν κατα-
σκευὴν πλείστων κομψοτεχνημάτων, ἀλλὰ και
πολλοὶ ἔμποροι κ' ἐργοστάσια ἔστειλαν πολλὰ
και ὠρεῖα πράγματα πρὸς πλουτισμὸν τοῦ λα-
χείου. Τὸ Τμήμα Ἑργασίας ἐκφράζει πρὸς ὅ-
λους και ὅλας τὰς θερμὰς του εὐχαριστίας.
Αἱ λίαν ἱκανοποιητικὰ εἰσπράξεις θὰ χρησι-
μεύσουν εἰς τὸ νὰ ἐνισχύσῃ τὸ Γραφεῖον Εὐ-
ρέσεως Ἑργασίας και τὴ Σχολὴ ἐργαζομένων
ἀγράμμάτων γυναικῶν, πού συντηρεῖ τὸ τμήμα
στὰ Πετράλωνα.

Ἡ γοητεία τοῦ χιονιοῦ. Μετὰ τὴν μόδα τῶν
χειμερινῶν σπορ τὸ χιόνι ἔγινε σημαντικὸς οἰ-
κονομικὸς παράγων. Σὲ πολλὰς χώρας ἔγιναν
εἰδικοὶ σιδηρόδρομοι και ξενοδοχεῖα γιὰ τοὺς
καταγινόμενους μετὰ τὰ σπορ τοῦ χιονιοῦ. Στὴ
Γαλλίαν ὑπῆρχαν πρὸ δεκαετίας μόνον χίλια
χιλιόμε. χιονόδρομοι· σήμερον ἀνέρχονται σὲ
250.000 χλμ. Πῶς νὰ μὴ δώσῃ ἡ ἰλιγγιώδης
αὐτὴ ἀύξις ὠθησιν στὸ ἐμπόριο, στὴ βιομη-
χανία και ἐν γένει σὲ κάθε τουριστικὴ κίνησιν;
Ἀλλὰ και ἡ μόδα ἐπωφελεῖται ἀπὸ τὴν κίνη-

σιν αυτή. Οί μεγάλοι ραπτικοί οίκοι έχουν καταλάβει ότι ύστερα από τα κομψά καλοκαιρινά μοντέλα της άκρογιαλίας, το χιόνι τους παρέχει μια προσοδοφόρο πηγή.

Το κατάσπρω πλαίσιο των χιονισμένων θουνών είναι κατάλληλο για να δουλέψει ή καλλιτεχνική φαντασία τους· ο ελάχιστος χρωματισμός, ή πιο ελαφρά απόχρωσις υπογραμμίζεται από τον κατάλευκο στίβο. Γι' αυτό μεταχειρίζονται για τα χειμερινά σπορ άπαλά ζεστά ύφασματα σε ζωηρά χρώματα, στυλινά μαλλιά, γραμμές αρμονικές. Πόση δέ καλαισθησία φανερώνεται στα διάφορα μικρά εξαρτήματα, στις σάρπες, στις ζώνες, στα γάντια, μαντήλια, στις τσάντες κλπ., ένα σωρό όμορφα πράγματα, που κολακεύουν την κομψή γυναίκα.

Το Προεδρείον του Ε. Σ. Ε. έπεσκέφθη τον μακαριώτατον άρχιεπίσκοπον Αθηνών κ. Χρύσανθον και υπέβαλε τα σέβη του επ' ευκαιρία της ένθρονίσεώς του.

Το Τμήμα Έργασίας του Ε. Σ. Ε. έκοψε την δευτέραν ημέραν των Χριστουγέννων την πτήτα, με τις μαθήτριες της νυκτερινής σχολής των Πετραλώνων και έμοίρασεν εις όλες δώρα, άπένειμε δέ και χρηματικά θραβεία εις τις τέσσαρες έπιμελέστερες μαθήτριες.

Η ίδρυσις λυρικού θεάτρου που ανήγγειλεν ή Κυβέρνησις, είναι μία είδησις, που έχαστοίησε κάθε φιλόμουσον. "Οτι ή πρωτεύουσα μας "Θ' άποκτήση και αυτή μελόδραμα, είναι ένα ακόμη βήμα προς τα εμπρός στην εξέλιξί της. Πόσες ώραιες φωνές, που άφθονούν στον τόπο μας, θα συγκεντρώση τώρα ή έλληνική όπερα! Η Κυβέρνησις είναι αξία θερμής ευγνωμοσύνης.

Επ' ευκαιρία του Ίωβιλαίου του Διεθνούς Συμβουλίου των Γυναικών, το Γαλλικόν Έθνικόν Συμβούλιον είχε ζητήσει από τον ύπουργόν των Έξωτερικών να άπονεύμη στη Λαίδη Άμπερντήν το παράσημον της Λεγεώνας της Τιμής. Η αίτησις αυτή έγινε άσμένως δεκτή. — Διά του παρασήμου τούτου άναγνωρίζεται το έργον δια το όποιον επί τόσα έτη είργάσθη ή Λαίδη Άμπερντήν ως πρόεδρος της Διεθνούς και πλέον σημαντικής γυναικείας οργανώσεως, και ή άκατάπαυστος ένεργητικότης της εις όλόκληρον τον κόσμον υπέρ της ειρήνης. Το παράσημον έπρόκειτο να άπονεμηθί κατά το Συνέδριον του Έδιμβούργου, λόγω όμως των άπαιτουμένων διατυπώσεων δέν κατέστη δυνατόν να πραγμα-

τοποιηθί τουτό. "Ηδη έγνώσθη, ότι ή Γαλλική Κυβέρνησις άπένειμε το παράσημον εις την Λαίδη, ή όποία έδέχθη και τα θερμά συγχαρητήρια των γυναικείων οργανώσεων και των φίλων της.

Η κ. Κίρστεν Γλόεργκετ Φάρπ, έπιθωρητής εργοστασίων, διωρίσθη τμηματάρχης τμήματος του Κεντρικού Γραφείου εργασίας και έπιθεωρήσεως εργοστασίων, το όποιον τελεί υπό την έποπτείαν του Δανικού Έπουργείου Κοινωνικών ζητημάτων.

Περί του έργου κοινωνικής προνοίας (Auxilio Social) στην έθνικιστική Ίσπανία μανθάνομεν τās έξης λεπτομερείας: Ίδρύθη τον Όκτώβριον του 1936 από την κυρίαν Mercedes des Sauz Bachiller προς καταπολέμειν της δυστυχίας και της πείνας. Είχε σκοπόν άφ' ένός ν' άνακουφίση την υπό του πολέμου δημιουργηθείσαν άθλιότητα, άφ' έτέρου δέ να διαλύση και το πολιτικό και κοινωνικό χάος, που υπάρχει στην ταλαίπωρη χώρα.

"Όταν πρωτοδημιουργήθηκε το έργον αυτό, ήταν περιωρισμένον σε μία μόνον έπαρχία· σήμερα όμως έχει άπλωθί σε όλόκληρη την έθνικιστικήν Ίσπανίαν. Ίδρύθησαν συσσίτια για παιδιά· το φαγητόν παρέχεται σ' ευρύχωρες καθαρές αίθουσες, όπου οί μικροί έχουν κάθε άνεσι και μπορούν να μένουν αρκετές ώρες της ημέρας υπό επίθλειψιν και σ' ένα περιβάλλον στοργικό και πολιτισμένο. Κατά δευτερόν λόγον ιδρύθη ή «Προστασία της μητέρας και του παιδιού», που επιδιώκει, με τα μέσα που παρέχει ή μοντέρνα υγιεινή, να περισώση την μητρότητα για τη νέα γενεά. Περιλαμβάνει ή οργανώσις αυτή συμβουλευτικούς σταθμούς για τās έπιτόκους, άσυλα για πτωχές και θηλάζουσες μητέρες, ενίσχυσιν της οικιακής θιοτεχνίας, έξοχές εργαζομένων μητέρων και οικοκυρικές σχολές.

"Όταν θα ειρηνεύση ή Ίσπανία, και όταν θα μπορέση να ζήση πάλιν υπό κανονικούς όρους, όταν μία καλώς ώργανωμένη κοινωνική πολιτική θα περιορίση τον αριθμόν των ένδεων, θα μεταρρυθμισθούν θέβαια πολλά τμήματά του μεγαλειώδους αυτού έργου, που ίδρυσε μία γυναίκα. Με την αναβίωσιν της οικογενειακής ζωής, όταν οί γονείς θ' άρχίσουν πάλιν να εργάζωνται, θα κενωθούν θέβαια οί αίθουσες των παιδικών συσσιτίων. Στα κοινά μαγειρεία θα σούσουν οί φωτιές, γιατί θα καίη πάλιν το οικογενειακό τζάκι. "Όλος ο πολιτισμένος κόσμος εύχεται να είναι έγγυς ή έποχή αυτή.

Και λίγη Μαγειρική

Το φαί σας θα είναι πολύ πιο νόστιμο και όρεκτικό, άν το σερβίρετε μαζί με μία ώραία σαλάτα ή με μία γαρνιτούρα.

Σας παραθέτουμε μερικές συνταγές:

— Σαλάτα μικτή.

100	δράμια	πατάτες
100	»	φασόλια πράσινα ή μπιζέλια
50	»	» ξερά
25	»	άγγουράκια τουρσί
50	»	τυρί παρμεζάν
100	»	σάλτσα μαγιονέζα.

Βράζομε τις πατάτες και τα φασόλια χωριστά σε νερό αλατισμένο. Αφού τα στραγγίσουμε, τα κόβουμε μικρά κομμάτια. Κόβουμε επίσης τα άγγουράκια και το τυρί και τα θάζουμε όλα μαζί σε μία σαλατιέρα. Έν τω μεταξύ έτοιμάζουμε τη μαγιονέζα κα τα περιχύνουμε.

Β'.

Διαλέγομε μικρές ντομάτες, τις ξεφλουδίζομε προσεκτικά και τις σκάπτομε λίγο. Έτοιμάζομε έν τω μεταξύ λίγη σαλάτα ρωσική και τις γεμίζομε. Στρώνουμε στη σαλατιέρα καθαρισμένα μαρούλια και κομμένα, όπως συνήθως, επάνω δέ τοποθετούμε τις ντομάτες και τις περιχύνομε με μαγιονέζα άραιά. Ρίχνομε από πάνω και λίγο ψιλοκομμένο μαϊντανό.

— Διάφορες γαρνιτούρες.

Πέρνομε καρόττα, φασολάκια φρέσκα, μπιζέλια και πατάτες κομμένα σε μικρά τετράγωνα τεμάχια, και θρασμένα κάθε είδος χωριστά σε αλατισμένο νερό. Ανακατεύομε όλα αυτά μαζί και τα σοτάρομε με βούτυρο. Τα σερβίζομε γύρω από κρέας ψητό.

Β'.

Έτοιμάζομε, όπως περιγράφομε και την άνωτέρω γαρνιτούρα, με τη διαφορά ότι θα είναι πολύ μικρά κομμένα τα χόρτα. Βράζομε επίσης άνάλογες θάσεις άγγινάρας, κουνουπίδι θρασμένο και ζεματισμένο με βούτυρο, και σερβίρομεν ως έξης:

Σχηματίζομε μικρούς λοφίσκους με κουνουπίδι, στην κοφή δέ θάζομε από μία άγγινάρα και τη γεμίζομε με τα μικτά χόρτα. Περιχύνομεν το όλον με τη σάλτσα του κρέατος.

Συνταγές για νόστιμες σούπες μας έστειλαν οί συνδρομητρίες μας τις έξης:

— Μπιζελοσούπα.

Δόσις για 5 άτομα.

50 δράμια μπιζέλια ξηρά σπασμένα

2 /πατάτες μεγάλες

2 κρομμύδια ή δύο πράσσα

1 κουταλιά του γλυκού κορνφλάουερ και άνάλογον άλας.

Καθαρίζετε τις πατάτες και τα κρομμύδια και τα κόβετε σε μικρά κομμάτια. Τα θάζετε μαζί με τα μπιζέλια με κρύο νερό στη φωτιά να θράσουν μισή ώρα, τα περνάτε από κατάλληλο τρυπητό, προσθέτετε το κορνφλάουερ και το άνάλογο νερό και τ' άφίνετε να θράσουν επί 10 λεπτά της ώρας άκόμη. Τα σερβίρετε κατ' άρέσκειαν με ψωμάκια τηγανισμένα ή με φρέσκο βούτυρο ή με ώμο λάδι.

— Ψαρόσουπα.

Άναλογία δια κάθε πιάτο σούπας, μία πατάτα, ένα κρομμύδι, ένα καρόττο, ένα κολοκυθάκι, μία ρίζα σέλινο. Τα καθαρίζετε και τα κόβετε σε μικρά κομμάτια και τα θράζετε με νερό επί ¼ της ώρας σε δυνατή φωτιά. Τα περνάτε από κατάλληλο τρυπητό και άραιώνετε το χυλό αυτό με άνάλογο νερό. Προσθέτετε μία κουταλιά της σούπας λάδι δια κάθε μερίδα, αρκετή ντομάτα, λεμόνι και άνάλογο κορνφλάουερ και τα θάζετε στη φωτιά. Άμα πάρουν θράσι, ρίπτετε μέσα το ψάρι να θράση 20 λεπτά της ώρας και σερβίρετε χωριστά το ψάρι, με μία σάλτσα από λεμόνι, λάδι και ψιλοκομμένο μαϊντανό.

— Χορτόσουπα.

Με τα ίδια ύλικά και την ιδίαν άναλογίαν γίνεται και ή άπλη χορτόσουπα, με τη διαφορά ότι έτοιμάζεται νερόθραστη, και προστίθεται κατόπιν το βούτυρο, το λάδι, ή τα τηγανισμένα ψωμάκια, όπως εις την μπιζελοσούπα.

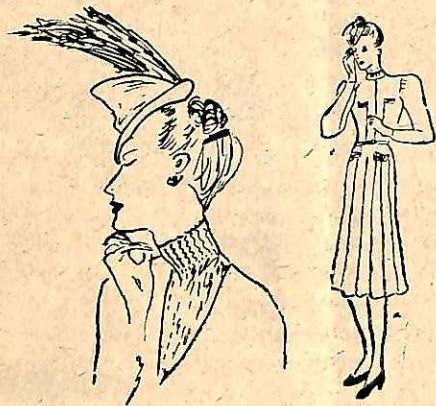
Μερικές πρακτικές συμβουλές

Οί λεκέδες από μελάνι φεύγουν άν βάλετε το λερωμένο ύφασμα επί 12 ώρες σε κρύο γάλα. Το πλένετε έπειτα με ζεστό νερό και το ξεβγάζετε με κρύο.

Για να γίνουν τα σφουγγάρια σας άσπρα, σάν καινούργια, να τα άφίσετε μία όλόκληρη μέρα μέσα σε θρασμένο γάλα, μέσα στο όποιο θα στίψετε ένα λεμόνι. Ξεβγάζετε κατόπιν τα σφουγγάρια καλά με χλιαρό νερό.

ΜΟΔΕΣ

*** Τὸ νέον κτένισμα, πού ἐπικρατεῖ σήμερα, μὲ τὰ μαλλιά σηκωμένα ψηλά ἐπάνω στὸ κεφάλι, ἔγινε ἀφόρμῃ νὰ γίνουν τὰ φορέματα κλειστά στὸ λαιμό. Γιὰ νὰ κρύβεται δὲ ὁ γυμνὸς ἀπὸ μαλλιά σθέρκος, πολλὰ φορέματα ἔχουν ψηλοὺς γιακάδες, πού στηρίζονται, ὅπως στὸ 1900, μὲ μπαλένες.

*** Οἱ φοῦστες τῶν φορεμάτων εἶναι πολὺ φαρδύες μὲ πιέτες, ἢ πλισσὲ σολέιγ.

*** Τὰ μανίκια ἐφέτος εἶναι διαφόρων εἰδῶν. Ἀλλὰ ἔχουν φαρδεῖς τετράγωνους ὤμους, μὲ πιετάκια, ἄλλα εἶναι στενὰ ἀπὸ ἑπάνω ἕως κάτω, ἄλλα στενὰ ἐπάνω καὶ φαρδύα κάτω.

τω, καὶ ἄλλα ἀντιθέτως, φαρδύα ἐπάνω καὶ στενὰ κάτω.

*** Ὁ Παρισινὸς οἶκος Σκιαπαρέλλι παρουσιάζει μοντέλλα μὲ δύο διάφορα μανίκια. Τὸ ἓνα φαρδύ, τὸ δὲ ἄλλο στενό.

*** Τὰ περισσότερα νέα φορέματα εἶναι!

στὶλ, μὲ κορσάζ, πού τελειώνει σὲ μύτη ἐμπρὸς καὶ ἀπὸ κάτω ἀρχίζει ἡ φοῦστα μὲ σοῦρες.

*** Ὁ οἶκος Μάγγυ (Ρουὰλ σὲ διάφορα μοντέλλα, ἔχει τὴ μέση τῶν φορεμάτων ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὸ στήθος, πρᾶγμα πού θυμίζει πολὺ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ναπολέοντος.

*** Τὰ θραδυνὰ φορέματα εἶναι πολὺ φαρδύα, σὰν κρινολίνα, μὲ μεγάλο ντεκολτέ στρογγυλὸ ἢ μυτερό. Ἐνα κολλιὲ κρύβει λίγο τὸ ἀνοιγμα τοῦ φορέματος.

Οἱ θραδυνὲς τουαλέτες εἶναι ἀπὸ ψιλὴ μουσελίνα, τοῦλι, ἢ ταφτά. — Οἱ δαντέλλες εἶναι πολὺ τῆς μόδας.

*** Τὰ καπέλλα εἶναι μικρά, καὶ στηρίζονται μόλις στὴν κορυφὴ τοῦ κεφαλοῦ. Στολίζονται μὲ φτερά καὶ λουλουδία. — Τὸ θέλο εἶναι ἀπα-

ραίτητο συμπλήρωμα κάθε καπέλλου. Πολλὰ θέλα σκεπάζουν ὅλο τὸ πρόσωπο καὶ δένονται στὸ λαιμό.

Πολὺ τῆς μόδας εἶναι τὰ καπέλλα, πού γίνονται ὁλόκληρα ἀπὸ φτερά ἢ γοῦνα.

*** Τὰ χρώματα τῆς μόδας εἶναι μάλλον σκοῦρα. Τὸ μαῦρο καὶ τὸ μπλε μαρὲν φοροῦνται κατὰ προτίμησιν.

*** Πολλὰ φορέματα ἢ ταγιέρ ἀπογευματινὰ γίνονται ἀπὸ βελούδο, μὲ καπέλλο ἀσσορτί.

Ἐπληρώσατε τὴν συνδρομὴν σας;

Ἀπ' ὅλον τὸν κόσμον

Ἡ πρώτη γυναίκα πού χρύσωσε τὰ νύχια τῆς.

Ἡ γυναίκα, πού παρουσιάζει στὸν κόσμο ἔναν, ἔστω καὶ λογικὸ νεωτερισμὸ στὴ μόδα, ἢ ἓνα τολμηρὸ καπρίτσιο, δὲν γίνεται πάντοτε ἀντικείμενον θαυμασμοῦ· συχνὰ γίνεται περίγελος, ἐνίοτε δὲ πέφτει καὶ θῦμα τοῦ θάρρους τῆς. Αὐτὸ συνέβαινε στὰ παλιὰ χρόνια, αὐτὸ συμβαίνει καὶ σήμερα. Ἰσχυρίζονται πῶς ἡ Σαπφὼ ἔλεγε: «Πῶς μιὰ καινούρια πτυχή στὸ χιτῶνα μπορεῖ νὰ δοξάσῃ τὴ γυναίκα, πού τὸν φορεῖ, ἀλλὰ καὶ νὰ τὴν κάμῃ γελοία σὲ ὅλη τὴ χώρα».

Ἡ μόδα τῶν χρυσομένων νυχιῶν, πού εἶχε ἐνθουσιάζει τίς γυναῖκες τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου, ἐπέφερε τὸν θάνατον σ' ἐκείνη, πού τὰ πρωτόβαψε. Μιὰ ἀπὸ τίς κυρίες τοῦ παλατοῦ τῆς βασιλείας Κλεοπάτρας, ἢ πιὸ κομψὴ καὶ πιὸ ὠραία, ἐνεφανίσθη σὲ μιὰ γιορτὴ μὲ χρυσομένα νύχια στὰ χέρια καὶ στὰ πόδια. Ὅλοι οἱ ἄνδρες τὴν ἐθαύμασαν, οἱ γυναῖκες ἐζήλεψαν τὴν ἐπινόησίν της, ἡ βασίλισσα ὁμῶς ἔγινεν ἑξαλλος ἀπὸ θυμό, γιατί ἀλλοίμονο σ' ἐκείνη πού παρουσιάζονταν πιὸ λαμπρὰ στολισμένη ἀπ' αὐτήν. Τὴν ἴδια νύχτα θρῆκαν τὴν ὠραία γυναῖκα νεκρὰ στὸ παλάτι τῆς. Στὸ ἓνα τῆς χέρι κρατοῦσε ἓνα μῆλο, πού ἀπεδείχθη πῶς ἦταν δηλητηριασμένο.

Ἐπειτα ἀπ' αὐτὸ γιὰ πολὺν καιρὸ παρουσιάζονταν μόνον ἡ βασίλισσα μὲ χρυσομένα νύχια, ὡς πού γενικεύτηκε σιγὰ σιγὰ ἡ μόδα σὲ ὅλην τὴν Αἴγυπτον καὶ κάθε κομψὴ γυναῖκα ἔβαφε τὰ νύχια τῆς, ὅπως ἄλλως τε καὶ τώρα.

Ὁ μεγαλύτερος μισογύνης τοῦ κόσμου ἀπέθανε πρὸ ὀλίγου στὴ Βιέννη, σὲ ἡλικία 68 ἐτῶν· ἡ μεγάλη του περιουσία τοῦ ἐπέτρεπε νὰ ἐκδηλώνῃ, ὅπως ἤθελε, τὸ μῖσός του κατὰ τοῦ ὠραίου φύλου. Στὰ ταξειδιά του ἐπλήρωνε ὁλόκληρο διαμέρισμα, γιὰ νὰ μὴ συνταξιδεύῃ μὲ γυναῖκες, καὶ στὸ θέατρο κρατοῦσε δύο θέσεις ἐκατέρωθεν τῆς δικῆς του, γιὰ ν' ἀποφυγῇ τὴ μισητὴ γειτονιά. Ἄφησε τὴν περιουσίαν του σὲ συγγενεῖς ἄρρενας, πού ὑπεσχέθησαν νὰ μείνουν ἄγαμοι.

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

"L'HÉLLÉNIS,"

Organe mensuel du Conseil National des Femmes Héliennes

Rédaction-Administration : Rue Alex. Soutsou 26
Athènes, Août 1938

Le docteur André Pratsicas a donné une conférence, sur le vêtement féminin en rapport avec l'hygiène de la femme. Il a dit en résumé qu'aujourd'hui nous nous habillons beaucoup plus simplement qu'autre fois.

Mais malgré cela les femmes se servent encore de beaucoup de choses nuisibles pour la santé. Par ex.: Les teintures pour les cheveux, les poudres, les pommades et en général tous les fards dont les femmes ont besoin pour se faire belles.

Les grands corsets avec les baleines sont supprimés, et les robes sont plus légères. Mais il y a encore des femmes qui portent des soutiens trop serrés et des corsets trop longs.

Les premiers empêchent la respiration, et les seconds sont la cause des maux de ventre et d'estomac.

Monsieur Pratsicas a expliqué ensuite que si les femmes souffrent de maux de pieds c'est à cause des jarretières qui serrent trop les jambes et les chaussures à hauts talons.

En terminant le conférencier dit pourtant qu'il n'est pas indispensable que les femmes suppriment toute coquetterie mais qu'il suffit d'un peu d'attentions pour éviter tout accident fâcheux.

Leurs Altesses Royales les princesses Frédérique et Irène ont bien voulu accepter le haut commandement et l'inspection générale de l'organisation nationale des jeunes filles.

La création d'un théâtre lyrique que vient d'annoncer le gouvernement, a comblé de joie tous les amis de la musique.

Avec une nouvelle salle d'opéra notre capitale fera de nouveaux progrès musicaux.

Que de belles voix retentiront dans ce théâtre! Et que de reconnaissance nous devons au gouvernement pour son initiative!

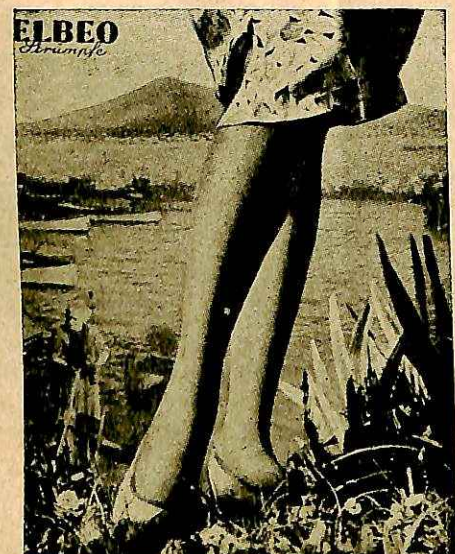
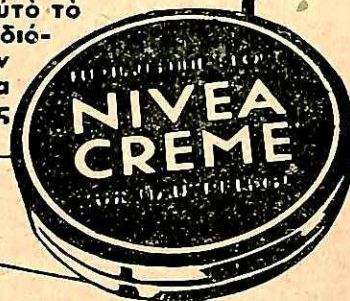
Le bureau de placement du C.N.F.H. a procuré pendant les mois d'Octobre et Novembre, du travail à 54 femmes en chômage dont: 2 surveillantes, 1 ouvrière, 5 femmes de chambre, 5 femmes de ménage, 8 cuisinières, 3 infirmières, 1 employée, 5 institutrices, 6 couturières et 18 bonnes à tout faire.

Le bureau de placement prie, tous ceux qui ont besoin de personnel féminin de s'adresser à la secrétaire du C.N.F.H.

Είναι ό σωσίας της;

Τί παράξενο! 'Η ίδια σιλουέτα, τὸ ἴδιο ἐπανωφόρι καὶ τὸ ἴδιο καπέλλο. 'Η ὁμοιότης εἶναι καταπληκτική, μόνον ἡ ἄλλη ἔχει ἓνα πρόσωπο μὲ ζηλευτὸ ὠραῖο χρῶμα. 'Η Νίνα, τούναντίον, ἔχει ὄψιν ὠχρὰ καὶ παγωμένη καὶ συχνὰ τὸ δέρμα της εἶναι σκασμένο. Αὐτὸ τὸ παθαίνουν καὶ πολλὲς ἄλλες, διότι ἡ ὑγρασία καὶ τὸ κρῦο βλάπτουν τὸ δέρμα. Τὸν χειμῶνα αἱ κυρίαὶ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἰδιαίτεραν προφύλαξιν, ἀπὸ ἓνα μέσον περιποιήσεως, τὸ ὁποῖον νὰ τρέφῃ τὸ δέρμα. Αὐτὸ τὸ κάνει ἡ NIVEA, διότι περιέχει τὴν EUCERIT, οὐσία συγγενὴ πρὸς τὸ δέρμα.

ELBEO

Ἡ καλύτερα Κάλτσα
γιὰ τὸν καλύτερο κόσμο

Πυκναὶ περιπάτου
καὶ διαφανεῖς ἀνάποδες
βραδυνές.

Πῶλοῦνται εἰς ὅλα τὰ καλὰ
Καταστήματα εἰς τιμὰς ἀπολύτως
ὠρισμένες.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ

ΣΙΛΚΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Μητροπόλεως 44-46 — Τηλέφ. 25-401

ΑΘΗΝΑΙ

Πρὶν γεννηθῇ τὸ παιδί

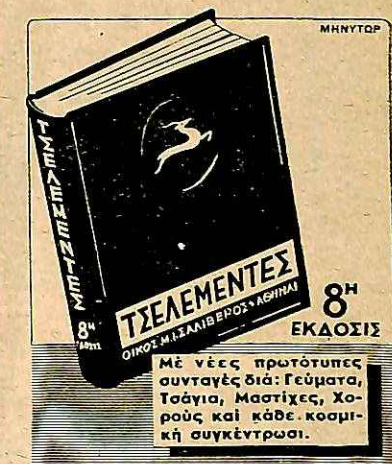
Τὸ νέο βιβλιάριον CLAXO πραγματευόμενον περὶ τῆς ζωῆς τῆς γυναικὸς κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐγκυμοσύνης παρέχεται δωρεὰν παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων.

ΣΤΑΜ. ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ Α. Ε.

ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 22 — ΑΘΗΝΑΙ

Ταχυδρομικῶς ἀποστέλλεται ἐναντι λήψεως γραμματοσήμου τριῶν Δραχμῶν.

ΜΟΛΙΣ ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΟΙΚΟΥ Μ. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ
ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ

ΠΡΩΙ ΚΑΙ ΒΡΑΔΥ OREODONT ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΧ. 30.000.000
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΑ » 120.496.050.250

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΟΞΕΑΛ ΑΘΗΝΑΙ - ΠΕΙΡΑΙΑ
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ: ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ (ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑ)

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΝ:

Φιάλαι παντός είδους, Δαμιτζάνες πλεκταί, (Τζάμια) Ὑαλοπίνακες Μάτ, Ὑαλοπίνακες Διαμαντέ, Ὑαλικά οἰκιακῆς χρήσεως. Διάφορα καλλιτεχνικὰ ὑάλινα εἶδη οἰκοδομικῆς (τοῦβλα, κέραμοι, φωταγωγοί)

ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ:

Σιδηροπυρίται Κασάνδρας, Ἑρμιόνης - Λιγνίται Ὠρωποῦ, Κορύνης.

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ — ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1893

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΙΣ ΑΡΙΘΜΟΝ ΠΑΣΗΣ ΑΛΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ, ΑΙΓΥΠΤΩ ΚΑΙ ΚΥΠΡΩ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

THE BANK OF TRUST COMPANY 205, West 33rd Str. NEW YORK

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΝ ΟΨΕΙ ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

Νομικὸν Γραφεῖον

Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἑλληνίδων

Παρέχει δωρεὰν συμβουλὰς

Ἐκάστην Πέμπτην 12 - 1 μ. μ.

Ὁδὸς Ἀλεξάνδρου Σούτσου 26

ΡΑΠΤΕΤΕ ΔΙ' ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΚΟΠΩΣ ΚΑΙ ΤΑΧΕΩΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΗΡΑ ΣΙΓΓΕΡ

Ἐφαρμόζεται με μίαν βίδα εἰς οἰανδήποτε ραπτομηχανήν. Παρέχεται
ΔΩΡΕΑΝ πρὸς δοκιμὴν ἐπὶ 8 ΗΜΕΡΑΣ.

ΔΩΡΕΑΝ διδασκαλία κεντημάτων καὶ διαφόρων Ποικιλμάτων με τὸν ΜΑΛΛΟΡΑ-
ΦΕΑ ΣΙΓΓΕΡ καθὼς καὶ κοπτικῆς με ΙΧΝΑΡΙΑ ΣΙΓΓΕΡ δι' ἑσωτερικὰ καὶ ἑξωτε-
ρικὰ φορέματα ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν.

ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΑΙ ΣΙΓΓΕΡ
ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ

ΠΡΩΤΟΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ

OREODONT ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΟΥ

ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Ὁδὸς Ἀλεξάνδρου Σούτσου 26

Ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην

ὥραι 4 1/2 — 6 1/2 μ. μ.

Πλὴν τοῦ Σαββάτου

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΙΣ ΔΩΡΕΑΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ
1841

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΧ. 1.205.000.000

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (ΤΗ 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 1928), 10.471.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ:

Εν Αγίω Νικόλαω (Κρήτης)	Εν Θήρᾳ	Εν Μεσσήνῃ
» Αγρινίῳ	» Ἰθάκῃ	» Μιτυλήνῃ
» Ἀγυιᾷ	» Ἰστιαίᾳ	» Ναυπάκτῳ
» Ἀθήναις:	» Ἰωαννίνοις	» Ναυπλίῳ
ἐν ὁδῷ Μητροπόλεως 9	» Καβάλλᾳ	» Νιγρίτῃ
» » Καλλιθέᾳ	» Καλαβρύτοις	» Εἰάνθῃ
» » Νέα Ἰωνία	» Καλάμῃς	» Ὀρεστιάδῃ
» » Παγκρατίῳ	» Καλαμπάκᾳ	» Παξοῖς
» Αἰγίῳ	» Καρδίτῃ	» Παπάδῳ (Μυτιλήνης)
» Ἀλεξανδρουπόλει	» Καρλοβάσιῳ (Σάμου)	» Πάτραις
» Ἀλμυρῷ	» Καρπενήσιῳ	» Πειραιεῖ
» Ἀμαλιάδῃ	» Κερναῖς (Ἁγίου Ὄρους)	» Πλωμαρίῳ (Μυτιλήνης)
» Ἀμυνταίῳ	» Καστορίᾳ	» Πόρῳ
» Ἀμφικλείᾳ	» Κατερίνῃ	» Ποταμῷ
» Ἀμφίσσῃ	» Κερκύρᾳ	» Προβέσῃ
» Ἀνδρῳ	» Κιάτῳ	» Πύλῳ
» Ἀργοστολίῳ	» Κιλκίς	» Πύργῳ
» Ἄρτῃ	» Κοζάνῃ	» Ρεθύμνῃ (Κρήτης)
» Ἀταλάντῃ	» Κομοινῇ	» Σέρραϊς
» Βεργοῖᾳ	» Κόρινθῳ	» Σητεῖᾳ (Κρήτης)
» Βόλῳ	» Κυθήροις	» Σκιάθῳ
» Γρεβενοῖς	» Κύμῃ	» Σουφλίῳ
» Γυθείῳ	» Κυπαρισσίᾳ	» Σπάρτῃ
» Δημητσάνῃ	» Λαγκαδᾷ	» Σύρῳ
» Διδυμοτείχῳ	» Λαμία	» Τριγκάλῳ
» Δράμᾳ	» Λαοῖσῃ	» Τριπόλει
» Ἐδέσῃ	» Λεβαδείᾳ	» Φαρσάλῳ
» Ἐλασσώνῃ	» Λευκάδῃ	» Φλωρίνῃ
» Ἐλευθερουπόλει	» Λήμνῳ	» Χαλκίδι
» Ζακύνθῳ	» Λιμένι Βαθέως (Σάμου)	» Χάνις (Κρήτης)
» Ἡρακλείῳ (Κρήτης)	» Μεγαλουπόλει	» Χίῳ
» Θεσσαλονίκῃ	» Μεσολογίῳ	
» Θήβαις		

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

HELLENIC BANK TRUST COMPANY NEW YORK 139 William Street

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως με τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας
τῆς Νέας Ὑόρκης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΟΛΟΣΧΕΡΩΣ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΑ \$ 1.350.000